

Uczelnia Załącznik nr 2

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: pedagogika specjalna

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Wyższa Szkoła Nauk
Pedagogicznych w Warszawie

Data przeprowadzenia wizytacji: 18-19 stycznia 2025 r.

Warszawa, 2025

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	11
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	20
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	25
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	29
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	38
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	41
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	43
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	46
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	49
5. Załączniki:	52
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	52
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	52
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	52
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	52

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____	52
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	52
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	52
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _	52

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: dr hab. Ariadna Strugielska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Renata Wawrzyniak-Beszterda, ekspert PKA
2. dr hab. Justyna Kusztal, ekspert PKA
3. Beata Opala, członek PKA
4. Magdalena Herman, ekspert PKA ds. studenckich
5. Katarzyna Nowak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku pedagogika specjalna prowadzonym w Wyższej Szkole Nauk Pedagogicznych w Warszawie została przeprowadzona na wniosek Ministra Nauki. Wizytacja przeprowadzona została przez zespół oceniający w formie stacjonarnej.

PKA po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na tym kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą stacjonarnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodnicząca zespołu oceniającego poinformowała władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	pedagogika specjalna	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	jednolite studia magisterskie	
Profil studiów	Praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	Pedagogika	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	10 semestrów 302 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	330 godzin /19 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną edukacja i terapia osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku		757
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴		3425/3485 (w zależności od specjalności)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		302
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne		213
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru		77

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁵ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium niespełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium niespełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium niespełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium niespełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium niespełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium niespełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium niespełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium niespełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium niespełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium niespełnione

⁵ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kierunek pedagogika specjalna jest regulowany standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, zwanym dalej również standardem, który stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia MNISW z 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019, poz 1450 z późn. zm.). Koncepcja kształcenia przyjęta dla kierunku pedagogika specjalna w Wyższej Szkole Nauk Pedagogicznych w Warszawie koncentruje się na realizacji tego standardu, jednocześnie wpisując się w misję i strategię Uczelni, które podkreślają przygotowanie absolwentów do prowadzenia różnorodnej działalności zawodowej, w tym edukacyjnej, wychowawczej i pedagogicznej.

Koncepcja kształcenia mieści się w dyscyplinie naukowej pedagogika, do której kierunek został przyporządkowany w wymiarze 100% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów. Uwzględnia również postęp w obszarach działalności zawodowej właściwej dla pedagogiki specjalnej, na przykład w odniesieniu do wykorzystania technologii cyfrowych w pracy nauczyciela.

Ponieważ kierunek pedagogika specjalna jest objęty standardem, to już na tym poziomie został koncepcyjnie dostosowany do potrzeb związanych z wykonywaniem zawodu nauczyciela. Uczelnia wskazuje ponadto, że kształcenie na kierunku pedagogika specjalna stanowi odpowiedź na rosnące zapotrzebowanie na nauczycieli w tym zakresie w skali całego kraju.

Koncepcja i cele kształcenia, szczególnie w odniesieniu do kształcenia prowadzonego od roku akademickiego 2024/2025, zostały określone we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, którzy, na przykład, wskazali na potrzebę zwiększenia udziału metod aktywizujących w kształceniu, włączenie do programu studiów treści dotyczących nowych sposobów diagnozowania w zakresie autyzmu oraz treningu umiejętności społecznych. Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia również zgłaszali propozycje modyfikacji, w tym uprzątnienia treści programowych, form zajęć, warunków zaliczenia oraz stosowanych metod kształcenia, na przykład w odniesieniu do zajęć *teoria wychowania*. Studenci mają wpływ na program studiów głównie poprzez indywidualne sugestie zgłaszane w ankietach. Uczelnia informuje, że uwzględnia komentarze płynące ze strony wszystkich grup interesariuszy, ale nie wskazuje sposobów postępowania, gdy sugestie te są wzajemnie wykluczające się lub niezgodne ze standardem.

Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W taki sposób prowadzone mają być wykłady, część zajęć z języka obcego oraz konsultacje indywidualne w ramach seminariów dyplomowych.

Dokument o nazwie „Program studiów dla kierunku pedagogika specjalna na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym” zawiera ogólne efekty uczenia się, które nie są tożsame z ogólnymi efektami uczenia się określonymi w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, zwanego dalej również standardem,

który stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia MNISW z 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019, poz 1450 z późn. zm.). Nieprawidłowość ta ma charakter systemowy i dotyczy wszystkich efektów ogólnych, a ilustrują ją następujące przykłady: K_W01 „posiada pogłębioną wiedzę w zakresie nauk humanistycznych i społecznych, zna ich miejsce w systemie nauk oraz relacje do innych nauk; zna podstawową terminologię stosowaną w pedagogice i pedagogice specjalnej, rozumie jej pochodzenie oraz stosuje w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych”, K_W02 „posiada zaawansowaną wiedzę na temat opieki, wychowania i kształcenia, jego filozoficznych, społecznych, kulturowych, historycznych, biologicznych i psychologicznych podstaw; zna system kształcenia specjalnego”, K_U01 „potrafi identyfikować i interpretować złożone zjawiska problemy społeczne ukazując ich powiązania z różnymi obszarami pedagogiki specjalnej i innych nauk społecznych oraz humanistycznych i medycznych”.

Dokument o nazwie „Program studiów dla kierunku pedagogika specjalna na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym” nie zawiera szczegółowych efektów uczenia się. Efekty szczegółowe znajdują się natomiast w dokumencie „Karty modułów/przedmiotów”, przy czym w grupach, dla których efekty szczegółowe definiuje standard (tzn. w grupach: *B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne, C.2. Przygotowanie psychologiczne do pracy z dziećmi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, C.3. Przygotowanie pedagogiczne do pracy z dziećmi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, C.4. Przygotowanie pedagogiczne do pracy z osobami dorosłymi z niepełnosprawnościami, C.5. Dydaktyka specjalna, C.6. Diagnostyka w pedagogice specjalnej, C.7. Praktyki zawodowe, D. Edukacja włączająca, E. Przygotowanie w poszczególnych zakresach pedagogiki specjalnej, G. Metodologia badań naukowych*), efekty te nie są z nim zgodne. Przedstawiona poniżej przykładowa analiza efektów uczenia się w podgrupie zajęć B.2., do której Uczelnia włączyła *wprowadzenie do pedagogiki, socjologię wychowania i teoretyczne podstawy kształcenia i wychowania*, ilustruje ten brak zgodności.

– *wprowadzenie do pedagogiki:*

„Student omawia genezę i rozwój pedagogiki jako nauki; wymienia i definiuje siatkę podstawowych pojęć pedagogicznych; określa miejsce pedagogiki wśród innych nauk.

Posiada wiedzę na temat podstaw wychowania i kształcenia oraz uczestników tych procesów.

Student rozumie i analizuje zjawiska i sytuacje wychowawcze i edukacyjne.

Student wypowiada się w mowie i piśmie na tematy pedagogiczne, posługując się pojęciami i wiedzą z pedagogiki.

Student rozumie potrzebę ciągłego rozwoju zawodowego i osobistego.

Student potrafi pracować w zespole i dyskutować, posługując się terminologią pedagogiczną”.

Żaden z efektów uczenia się założonych przez Uczelnię dla zajęć *wprowadzenie do pedagogiki* nie znajduje się na liście efektów określonych w standardzie dla grupy zajęć *B.2. Ogólne przygotowanie pedagogiczne*.

– *socjologia wychowania:*

„Student dysponuje wiedzą na temat miejsca socjologii w systemie nauk społecznych, w tym subdyscypliny, jaką jest socjologia wychowania.

Wskazuje i rozpoznaje więzi społeczne, lokuje je w strukturze społecznej, ma wiedzę na temat podstawowych procesów komunikowania i uczestnikach działań edukacyjnych.

Potrafi obserwować i interpretować zjawiska społeczne występujące w obszarze edukacji oraz prognozować przyszłościowy rozwój sytuacji.

Potrafi korzystać z wiedzy z obszaru socjologii wychowania stosując ją w konkretnych sytuacjach edukacyjnych.

Posiada profesjonalne przygotowanie do pracy w zróżnicowanym środowisku społecznym, rozumie cel prowadzonej przez siebie działalności”.

Żaden z efektów uczenia się założonych przez Uczelnię dla zajęć *socjologia wychowania* nie znajduje się na liście efektów określonych w standardzie dla grupy zajęć *B.2. Ogólne przygotowanie pedagogiczne*.

– *teoretyczne podstawy kształcenia i wychowania:*

Efekty uczenia się zdefiniowane dla tych zajęć są identyczne z efektami założonymi dla (wyżej wymienionych) zajęć *wprowadzenia dla pedagogiki* i cechują je te same nieprawidłowości.

Efekty uczenia się określone przez standard nie są, co do zasady, oceniane pod kątem zgodności z Polską Ramą Kwalifikacji, gdyż przyjmuje się, że są one z nią zgodne. Dlatego też Uczelnia nie ma obowiązku wskazywać powiązań tych efektów z poszczególnymi charakterystykami PRK, podobnie jak nie ma obowiązku wskazywać na powiązania szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie z efektami ogólnymi. Efekty uczenia się określone w standardzie przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela co do zasady nie podlegają ocenie, bo uczelnia nie może wprowadzać w nich zmian.

Karty zajęć zawierają również efekty uczenia się dla zajęć w grupach *A.1. Kształcenie ogólne w zakresie filozofii, nauk socjologicznych i innych dyscyplin naukowych w dziedzinach nauk humanistycznych i nauk społecznych, C.1. Przygotowanie merytoryczne* oraz *F. Wsparcie warsztatu pracy pedagoga specjalnego*, które zgodnie ze standardem określa uczelnia. W przypadku WSNP w Warszawie, efekty szczegółowe sformułowane w sylabusach zajęć cechują zasadnicze wady:

- są niespecyficzne dla zajęć, np.: „posiada uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę o rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, biomedycznym oraz psychologicznym i społecznym, jak i w kontekście jego podmiotowości w obszarze edukacyjnym, społecznym i kulturalnym” (*pedagogika specjalna*);
- są zbyt szeroko zakrojone i złożone w rezultacie niemożliwe jest opracowanie rzetelnego systemu ich weryfikacji, np.: „Student rozumie, co oznacza funkcjonowanie określonej formy językowej w uzusie, normie i systemie. Rozróżnia rodzaje normy językowej, umie wskazać mechanizmy prowadzące do powstania innowacji językowych i potrafi krytycznie je ocenić. Zna zasady poprawnego używania różnych form deklinacyjnych (w zakresie rzeczowników pospolitych, nazw osobowych, przymiotników, zaimków i liczebników) oraz koniugacyjnych. Stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne. Wyjaśnia, na czym polega zagrożenie polszczyzny płynące z nadużywania wyrazów obcych i szablonów językowych” (*kultura języka*). „Charakteryzuje rozwój człowieka w cyklu życia; zna prawidłowości rozwoju w dorosłości oraz różne rodzaje zaburzeń; posiada zaawansowaną wiedzę na temat opieki, wychowania i kształcenia, jego filozoficznych, społecznych, kulturowych, historycznych, biologicznych i psychologicznych podstaw, zna system kształcenia specjalnego” (*metodyka pracy z dorosłą osobą niepełnosprawną*);
- nie są zdefiniowane w języku inkluzyjnym, np.: „Wskazuje obszary wymagające poszerzenia wiedzy z zakresu pedagogiki specjalnej; podkreśla rolę zachowań etycznych w pracy z osobą niepełnosprawną” (*pedagogika specjalna*);

„Wymienia podstawowe zasady i normy etyczne w pracy diagnostycznej z osobą niepełnosprawną” (*diagnostyka w pedagogice specjalnej*);

„Projektuje i organizuje działania z osobą niepełnosprawną i jego rodziną, a także z innymi specjalistami, pracując w zespole i pełniąc różne role” (*pedagogika lecznicza*);

- są identyczne w kolejnych semestrach, nie uwzględniając progresji studentów (*język angielski*);
- nie odnoszą się do celów zajęć i zawierają błędy merytoryczne, np.: „posiada poszerzoną i szczegółową wiedzę w zakresie projektowania i prowadzenia badań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej, w odniesieniu do odpowiednich etapów edukacyjnych i uwzględniającą specjalne potrzeby edukacyjne i rozwojowe, zorientowane na praktyczne zastosowanie” (*wprowadzenie do metodologii badań społecznych*) - celem zajęć jest „nabycie wiedzy teoretycznej i praktycznej oraz umiejętności wykorzystania w praktyce zagadnień metodologii”, przy czym Uczelnia błędnie przyjęła, że pedagogiczne badania diagnostyczne to badania naukowe;
- są identyczne dla różnych zajęć np.: *teoretyczne podstawy kształcenia i wychowania* oraz *wprowadzenie dla pedagogiki*.

Co do zasady, określone w standardzie ogólne i szczegółowe efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie pedagogika (z uwzględnieniem subdyscypliny pedagogika specjalna) oraz aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami, a także stanem praktyki w obszarze działalności pedagogicznej w zakresie pedagogik specjalnej, ale Uczelnia ich nie przyjęła.

Efekty uczenia się uwzględniają komunikowania się w języku obcym (angielskim), na poziomie B2+ ESOKJ.

Formalny status dokumentów „Program studiów dla kierunku pedagogika specjalna na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym” oraz „Karty modułów/przedmiotów” jest niejasny i nie wiadomo, czy są one częścią programu studiów. Niemniej jednak, od roku akademickiego 2024/2025 kształcenie na kierunku prowadzone jest w oparciu o te dokumenty, co skutkuje tym, że studenci kierunku pedagogika specjalna osiągają inne efekty uczenia się niż określone w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Jeśli chodzi o kształcenie realizowane na kierunku dla cykli rozpoczynających się między rokiem akademickim 2019/2020 i 2023/2024, to jest ono również oparte na innych niż określone w standardzie ogólnych efektach uczenia się, natomiast efektów szczegółowych, poza wybranymi efektami dla części grup zajęć (tj. *A. Kształcenie ogólne*, *C. Kształcenie kierunkowe* - częściowo, *F. Wsparcie warsztatu pracy pedagoga specjalnego*), Uczelnia, mimo prośby zespołu oceniającego, nie przedstawiła. Co istotne, Uczelnia nie wykazała żadnych efektów uczenia się dla grupy zajęć *E. Przygotowanie w poszczególnych zakresach pedagogiki*, która jest kluczowa dla prowadzonych specjalności i wg standardu obejmuje w każdej specjalności 640 godzin zajęć oraz 80 punktów ECTS a także 120 godzin praktyk zawodowych i 4 punkty ECTS.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia jest osadzona w strategii Uczelni, w jej tworzeniu uczestniczyli interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni. Koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinie pedagogika i uwzględniają wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość. Obowiązujący od roku akademickiego 2024/2025 dokument o nazwie „Program studiów dla kierunku pedagogika specjalna na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym” nie zawiera ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Z kolei towarzyszący mu dokument o nazwie „Karty modułów/przedmiotów” zawiera szczegółowe efekty uczenia się, które albo zostały sformułowane przez Uczelnię w sposób nieprawidłowy i uniemożliwiający rzetelną weryfikację albo są inne niż szczegółowe efekty uczenia się określone w standardzie. Kształcenie realizowane na kierunku dla cykli rozpoczynających się między rokiem akademickim 2019/2020 i 2023/2024 jest również prowadzone w oparciu o ogólne efekty uczenia się, które są inne niż określone w standardzie a zdecydowana większość efektów szczegółowych nie została wykazana przez Uczelnię.

Propozycja oceny kryterium niespełnione wynika z nieprawidłowości dotyczących 1) braku szczegółowych efektów uczenia się dla większości zajęć prowadzonych w cyklach rozpoczynających się przed rokiem akademickim 2024/2025, 2) nieuwzględnieniu pełnego zakresu ogólnych i szczegółowych efektów uczenia określonych w standardzie przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka w efektach uczenia się założonych dla cyklu rozpoczynającego się w roku akademickim 2024/2025.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Dokument o nazwie „Program studiów dla kierunku pedagogika specjalna na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym” nie określa treści programowych zapewniających osiągnięcie efektów uczenia się. Treści te zawarte są w dokumencie o nazwie „Karty modułów/przedmiotów”. Ponieważ sformułowane w kartach zajęć efekty uczenia się są inne niż efekty uczenia się określone w standardzie, to prowadzące do ich osiągnięcia treści programowe nie zapewniają (z nielicznymi wyjątkami) osiągnięcia efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Zostało to potwierdzone w trakcie hospitacji, gdyż treści programowe przekazywane studentom w przypadku czterech na pięć hospitowanych zajęć (*metodyka kształcenia w grupach zróżnicowanych, programy wychowawcze w edukacji integracyjnej i włączającej, teoria edukacji integracyjnej i włączającej*) nie prowadziły do osiągnięcia efektów uczenia się ze standardu.

Poza tą fundamentalną nieprawidłowością, treści programowe, w tym sformułowane przez Uczelnię w celu osiągnięcia efektów uczenia się dla grup zajęć A. *Kształcenie ogólne C.1. Przygotowanie merytoryczne oraz F. Wsparcie warsztatu pedagoga specjalnego*, charakteryzuje:

- niedostosowanie do nazwy zajęć, np. *praca z dzieckiem z niepełnosprawnością intelektualną* treści obejmują wyłącznie wątki dotyczące spektrum autyzmu: „autyzm - etiologia i epidemiologia na świecie; kryteria diagnostyczne w poszczególnych klasyfikacjach, zmiany klasyfikacyjne, omówienie poszczególnych narzędzi diagnostycznych ASD, podstawy prawne nauczania osób z ASD w Polsce, całościowe zaburzenia rozwojowe – spektrum autyzmu (...)”, a zaburzenia ze spektrum autyzmu nie są tożsame z niepełnosprawnością intelektualną;
- powtarzalności, która świadczy o przypadkowości doboru treści do zajęć, np. treści programowe dotyczące teorii wychowania jako subdyscypliny naukowej pojawiają się w ramach zajęć *teoretyczne podstawy kształcenia i wychowania* jako „teoria wychowania jako dyscyplina naukowa” a w ramach zajęć *teoretyczne podstawy integracji* jako „teoria wychowania jako subdyscyplina naukowa pedagogiki”, przy czym w tym drugim przypadku nie jest to merytorycznie zasadne;
- niespecyficzność w odniesieniu do zajęć, np. w przypadku *teoretycznych podstaw integracji* nie uwzględniono żadnych treści związanych z integracją, i kierunkiem, np. treści dla zajęć *antropologia niepełnosprawności* określone jako „antropologia jako nauka i jej miejsce w systemie nauk”, „antropologia kultury”, „antropologia społeczna” oraz „etnografia” wykraczają poza specyfikę kierunku pedagogika specjalna;
- przypadkowość prowadząca do braku spójnego i wyczerpującego wglądu np. w specyfikę zakresu pedagogiki specjalnej: *pedagogiki leczniczej*, gdzie dobór omawianych jednostek chorobowych jest nieumotywowany („skolioza, cukrzyca, mukowiscydoza, astma”) a charakterystyce tak zróżnicowanych chorób odpowiada tylko jedna z 13 treści programowych tj. „metody rehabilitacji”;
- niedostosowanie do specyfiki pracy pedagogicznej z osobami z niepełnosprawnościami, np. *metoda projektu w edukacji włączającej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną*, gdzie treści programowe odnoszą się wyłącznie do metody projektu (definicje/etapy/walory/ewaluacji) oraz ewentualnego wykorzystania tej metody w pracy w przedszkolu lub w edukacji wczesnoszkolnej (bez uwzględnienia specyfiki związanej z pracą z dziećmi i uczniami ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi).

Treści programowe zajęć nie zawsze są zgodne z aktualnym stanem teorii i praktyki w zakresie pedagogiki specjalnej, o czym świadczy dobór literatury zajęć, w tym w szczególności pod kątem rodzaju dyskursu o niepełnosprawności, w którym osadzone jest kształcenie. W przypadku pedagogiki specjalnej prowadzonej w WSNP w Warszawie osadzone jest ono w dyskursie stygmatyzującym, obecnym w takich pozycjach jak, między innymi: Doroszeńska J., *Pedagogika specjalna* 1981; Carr J., *Pomoc dziecku upośledzonemu* 1984; T. Sękowska Z., *Pedagogika specjalna* 1985, Majewski T. *Psychologia niewidomych i niedowidzących* 1983.

Uczelnia nie wykazała treści programowych realizowanych w cyklach rozpoczynających się przed rokiem akademickim 2024/2025 dla zdecydowanej większości zajęć.

Czas trwania studiów jest określony poprawnie – studia obejmują 10 semestrów a całkowity nakład pracy studenta mierzony liczbą punktów ECTS wynosi 302.

Struktura programu studiów w sensie wyodrębnienia poszczególnych grup zajęć odpowiada wymogom standardu, ale nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS zapewniający osiągnięcie efektów uczenia się założonych w standardzie dla zajęć i grup zajęć, nie jest zgodny z określonymi dla nich limitami. Nieprawidłowość, polegająca na niezapewnieniu minimalnej liczby punktów ECTS dotyczy następujących grup zajęć:

- C.1. *Przygotowanie merytoryczne* (jest: 49 ECTS, powinno być: 50 ECTS),
- C.4. *Przygotowanie pedagogiczne do pracy z osobami dorosłymi z niepełnosprawnościami* (jest: 11 ECTS, powinno być: 12 ECTS),
- D.2. *Diagnoza specjalnych potrzeb edukacyjnych, planowanie, realizacja i monitoring działań wspierających* (jest: 9 ECST, powinno być: 12 ECTS),
- D.4. *Programy wychowawcze w edukacji integracyjnej i włączającej* (jest: 4 ECTS, powinno być: 6 ECTS),
- E.1. *Przygotowanie merytoryczne* (w określonym zakresie pedagogiki specjalnej) (jest: 43 ECTS, powinno być: 50 ECTS),
- E.2. *Przygotowanie dydaktyczno-metodyczne* (w określonym zakresie pedagogiki specjalnej) (jest: 28 ECTS, powinno być: 30 ECTS).

Powiązana nieprawidłowością jest przeszacowanie wymiaru pracy własnej studenta, dla której brakuje uzasadnienia np. w zadaniach studenta tj. ich trudności i liczbie lub wymaganiach związanych z zaliczeniem zajęć. I tak np. dla zajęć *praca zawodowa i czas wolny osób ze spektrum autyzmu* przewidziano w sumie 125 godzin pracy własnej studenta (przy 10 godzinach wykładów i 15 godzinach ćwiczeń), przy czym zadania studenta obejmują jedynie krótkie prace domowe, a formą zaliczenia jest egzamin pisemny i prezentacja pracy projektowej.

Jednocześnie Uczelnia przedstawia w przedłożonej dokumentacji sprzeczne dane o wymiarze pracy własnej studenta, co wykazuje porównanie kart zajęć oraz planów studiów:

- *kompetencje pedagoga specjalnego* – wykład (W) 10 godz., ćwiczenia (C) 10 godz. i 72 godziny pracy własnej studenta (PWS) w sylabusie samodzielna praca studenta obejmuje: samodzielne studiowanie 30 godz., przygotowanie się do ćwiczeń 20 godz., przygotowanie projektu/eseju 15 godz., przygotowanie do egzaminu/zaliczenia 15 godz. W sumie 80 godzin w karcie zajęć a 72 w planie studiów
- *metodyka zajęć rewalidacyjnych* C 20 godz. i 94 godziny PWS – w sylabusie samodzielna praca studenta obejmuje: przygotowanie się do ćwiczeń 40 godz., przygotowanie projektu/eseju 30

godz., przygotowanie do egzaminu/zaliczenia 35 godz. W sumie 105 godzin w karcie zajęć a 94 w planie studiów,

- *starość osób ze spektrum autyzmu* W 15 godz. C 15 godz. i 108 PWS - w sylabusie samodzielna praca studenta obejmuje: przygotowanie się do ćwiczeń 5 godz., przygotowanie projektu/eseju 3 godz., przygotowanie do egzaminu/zaliczenia 5 godz., oraz samodzielne studiowanie 15 godzin. W sumie 28 godzin w karcie zajęć a 108 w planie studiów,
- *praca zawodowa i czas wolny osób ze spektrum autyzmu* W 10 godz. C 15 godz. i 113 PWS – w sylabusie samodzielna praca studenta obejmuje: przygotowanie się do ćwiczeń 35 godz., przygotowanie projektu/eseju 20 godz., przygotowanie do egzaminu/zaliczenia – 20 godz. oraz samodzielne studiowanie 50 godzin. W sumie 125 godziny w karcie zajęć a 113 w planie studiów.

Zgodnie z informacjami zawartymi w programie studiów w odniesieniu do wskaźników określonych wymaganiami prawa liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów wynosi 3425 lub 3485 w zależności od specjalności, co jest równoważne 302 punktom ECTS. Jest to wyliczenie nierealistyczne, gdyż oznacza, że cały nakład pracy studenta jest realizowany z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia. Ponadto, do godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów Uczelnia błędnie zaliczyła tutoring i konsultacje, dla których nie zdefiniowano efektów uczenia się, treści programowych ani sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się, i których nie ujęto w rocznym wymiarze godzin zajęć dydaktycznych obowiązujących nauczyciela akademickiego.

Sekwencja zajęć na ocenianym kierunku nie zapewnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się określonych standardzie. Usytuowanie zajęć w programie studiów (w przypadku obu specjalności) nie jest uzasadnione prawidłową kolejnością osiągania efektów uczenia się. I tak w przypadku specjalności *edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną* zajęcia metodyczne (np. *metodyka nauczania i wychowania osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim*) poprzedzają zajęcia stanowiące dla nich merytoryczne podstawy (np. *praca z dzieckiem z niepełnosprawnością intelektualną, programy wychowawcze w edukacji integracyjnej i włączającej*), zajęcia z *diagnozy funkcjonalnej osób z niepełnosprawnością intelektualną* zostały zaplanowane w dziesiątym semestrze studiów, a przecież diagnoza stanowi fundament pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną, co oznacza, że studenci powinni osiągnąć efekty uczenia się związane z diagnozowaniem osób z niepełnosprawnościami zanim rozpoczną zajęcia metodyczne i praktyki zawodowe o charakterze asystencko-pedagogicznym, które obejmują samodzielne prowadzenie zajęć, a w ocenianym programie studiów są zaplanowane w semestrze ósmym. W przypadku specjalności *edukacja i terapia osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu* zajęcia *podstawy kształcenia w grupach zintegrowanych* (III semestr) są realizowane przed zajęciami, których efekty uczenia stanowią dla nich podstawę tj. *psychologia wychowawcza* (IV semestr) i *edukacja włączająca* (IV semestr). Z kolei specjalistycznie ukierunkowane zajęcia - *wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z autyzmem* realizowane są w semestrze trzecim, a zajęcia będące wprowadzeniem do nich tj. *wczesne wspomaganie rozwoju dziecka* dopiero w czwartym. W obu specjalnościach zajęcia *kompetencje pedagoga specjalnego* zgodnie z programem studiów realizowane są w dziewiątym semestrze, a zajęcia stanowią przygotowanie pedagogiczne do pracy z dziećmi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym, co oznacza, że powinny być realizowane w początkowych semestrach studiów. Zajęcia *technologie*

informacyjne są usytuowane w ósmym semestrze studiów, a przecież efekty uczenia się osiągane w trakcie tych zajęć są kluczowe również w procesie studiowania.

Na ocenianym kierunku zajęcia odbywają się w formie wykładów, ćwiczeń, warsztatów, seminariów oraz praktyk zawodowych, przy czym często brakuje powiązań między daną formą zajęć i specyficznymi dla niej efektami uczenia się. Zazwyczaj jedna karta zajęć obejmuje więcej niż jedną formę, na przykład wykład i ćwiczenia, a efekty uczenia się są dla nich wspólne.

Program studiów przewiduje uzyskanie 77 punktów ECTS w ramach zajęć do wyboru, którymi są realizowane na kierunku specjalności.

Na ocenianym kierunku na poziomie formalnym zostały spełnione wymogi wynikające z konieczności uwzględnienia w programie studiów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w liczbie punktów ECTS w wymiarze przekraczającym 50% punktów ECTS, jednak nie są one prowadzone w warunkach właściwych dla działalności zawodowej nauczyciela pedagoga specjalnego, a przede wszystkim w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych. Mimo że do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zaliczono tylko zajęcia prowadzone w formach aktywizujących (ćwiczenia, warsztaty, seminaria), to warunki, którymi dysponuje Uczelnia do ich prowadzenia, cele tych zajęć, dobór treści programowych - rozumianych także jako czynności wykonywane przez studentów podczas zajęć - i metod weryfikacji efektów uczenia się nie wskazują, że priorytetem dla tych zajęć jest wykonywanie przez studentów pod nadzorem nauczyciela akademickiego praktycznych czynności zawodowych. Już same nazwy takich zajęć jak *język angielski, wstęp do filozofii, wstęp do socjologii, etyczne podstawy pracy edukacyjnej, podstawy psychologii, psychologia społeczna, wprowadzenie do pedagogiki, socjologia wychowania, teoretyczne podstawy kształcenia i wychowania, teoretyczne podstawy integracji*, wskazują, że zajęcia te nie są ukierunkowane na kształcenie zawodowych umiejętności nauczyciela, w szczególność nauczyciela pedagoga specjalnego. W przypadku zajęć, w których istnieje potencjał „praktyczności”, jak np. *praca z dzieckiem z niepełnosprawnością intelektualną* nie jest on wykorzystywany, ponieważ treści programowe, metody dydaktyczne i metody weryfikacji efektów uczenia się nie wskazują, że priorytetem dla tych zajęć jest wykonywanie przez studentów pod nadzorem nauczyciela akademickiego praktycznych czynności zawodowych.

Program studiów obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego (angielskiego), które prowadzą do uzyskania poziomu biegłości B2+ ESOKJ.

Standard nie przewiduje wymagań w odniesieniu do zajęć w dziedzinie nauk humanistycznych, zagospodarowując jednocześnie 100% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów.

Choć koncepcja kształcenia przewiduje prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, to program studiów na te zajęcia nie wskazuje i nie określa przypisanej im liczby punktów ECTS. Natomiast informacje pozyskane z innych źródeł są sprzeczne. W raporcie samooceny Uczelnia informuje bowiem, że w roku akademickim 2024/2025 zdalnie realizowane są wszystkie wykłady, częściowo język obcy oraz konsultacje indywidualne w ramach seminariów dyplomowych, jedna grupa studentów wskazuje, że żadne zajęcia nie odbywają się w formie zdalnej a inna grupa wskazuje, że co drugi zjazd wszystkie zajęcia są realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Nie wiadomo więc jaki jest rzeczywisty udział tych zajęć w realizacji programu studiów.

Metody dydaktyczne, uwzględnione w kartach zajęć, nie są zorientowane na studentów, nie motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz nie umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności nie umożliwiają przygotowania do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku z następujących powodów:

- szereg metod dydaktycznych zorientowanych na studentów i aktywizujących ich do aktywnego udziału w zajęciach pojawia się epizodycznie: burza mózgów (7 razy), gry dydaktyczne (2 razy), analiza przypadku (4 razy), mapa myśli (1 raz), symulacje (1 raz);
- projekt jako metoda dydaktyczna jest często niewłaściwie stosowany i sprowadza się do zespołowego przygotowania prezentacji, np. *pedagogika specjalna; szkolenie z BHP*;
- metody kształcenia nie są dostosowane do specyfiki zajęć i efektów uczenia się np. dla zajęć *podstawy psychologii, psychologia rozwoju człowieka, psychologia społeczna, podstawy neuropsychologii* (o zróżnicowanej tematyce i różnych efektach uczenia się) zaplanowano identyczną listę metod kształcenia: „Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną, wykład problemowy, objaśnienia. Ćwiczenia przedmiotowe, metody aktywizujące, dyskusja, pokaz, metoda sytuacyjna, samokształcenie”.

Ponadto, w ok. 30 sylabusach brak jest wykazu metod kształcenia, nie został więc wskazany sposób realizacji zajęć.

Nie określono zakresu wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość, w tym w szczególności w odniesieniu do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w których te metody mogą być wykorzystywane tylko pomocniczo.

W programie studiów przewidziano praktyki zawodowe. Zarówno koncepcja programu tych praktyk, w tym elementy programu, jak i sposób ich realizacji są wadliwe i niezgodne ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Program zakłada realizację praktyk w podziale na cztery typy/ etapy, nazwane kolejno: *praktyka w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, praktyka kierunkowa, praktyka pedagogiczna w zakresie edukacji włączającej, praktyka specjalnościowa*. Wprawdzie podział ten jest zgodny z wymogami standardu, jednak efekty uczenia się dla tych typów praktyk nie uwzględniają efektów w brzmieniu standardu. Dla przykładu, w sylabusie *praktyki kierunkowej* w zakresie wiedzy nie uwzględniono żadnego z efektów standardu: (zna i rozumie) C.7.W1. „specyfikę funkcjonowania przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty, w których jest odbywana praktyka, w szczególności: zadania opiekuńczo-wychowawcze, organizacje pracy, zakresy zadań pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz rodzaj prowadzonej dokumentacji” oraz C.7.W2. „zasady zapewniania bezpieczeństwa dzieciom w przedszkolu i uczniom w szkole lub placówce systemu oświaty i poza nimi”. Analogiczna uwaga dotyczy efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Problem ten dotyczy wszystkich etapów praktyk. Dodatkowo, w *praktyce kierunkowej*, która, zgodnie ze standardem ma mieć charakter asystencki, uwzględniono w efektach nieprawidłowo samodzielne prowadzenie przez studenta lekcji oraz zajęć pozalekcyjnych (05 „przygotowuje i samodzielnie prowadzi lekcje oraz zajęcia pozalekcyjne; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy”).

Dla poszczególnych etapów praktyk określono odrębne katalogi treści programowych, które *de facto* treści nie zawierają. Stanowią wykaz czynności, których wykonywanie praktyka ma umożliwić studentowi (w przypadku *praktyki kierunkowej*), które student wykonuje (w przypadku *praktyki pedagogicznej w zakresie edukacji włączającej*), wykaz obowiązków studenta (dla *praktyki*

specjalnościowej). Nie umożliwiają one osiągnięcia ani efektów uczenia się w programie, ani efektów wymaganych standardem i również z tych efektów nie wynikają.

Dodatkowym problemem potwierdzającym niezgodność programu praktyk ze standardem jest opracowanie przez Uczelnię wspólnego programu dla dwóch rodzajów praktyki specjalnościowej – dla specjalności w zakresie *edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną* oraz *edukacji i wspomagania osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu*, które z uwagi na swoją specyfikę wymagają zróżnicowania treści ze względu na zakres merytoryczny przygotowania, jakie student uzyskuje.

Harmonogram praktyk deklaratywnie jest właściwy. Określa semestry realizacji poszczególnych etapów, liczby godzin praktyki oraz nakład pracy studenta wyrażony w punktach ECTS w zgodzie z minimalnymi założeniami standardu w odniesieniu o każdego typu praktyk, w następujący sposób:

- semestr 2: *praktyka w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego*, 30 godzin, 3 ECTS;
- semestry 3 i 4: *praktyka kierunkowa*, po 30 godzin i 4 ECTS w każdym z semestrów;
- semestry 5 i 6: *praktyka pedagogiczna w zakresie edukacji włączającej*, po 60 godzin i 2 ECTS w każdym z semestrów;
- semestry 7 i 8: *praktyka specjalnościowa*, po 60 godzin i 2 ECTS w każdym z semestrów.

Sumarycznie to 330 godzin i 19 ECTS, również zgodnie z minimalnymi wartościami wymaganymi standardem. Problem zasadniczy, jednak, to niespójności pomiędzy harmonogramem praktyk a ich programem oraz niezgodność liczb godzin i ECTS w programie studiów ze standardem. Dla przykładu, wg programu (sylabusu), praktyce z zakresu edukacji włączającej przypisano o 2 ECTS więcej niż w planie studiów, a liczbę godzin zaniżono o 30. Tym samym, program tej praktyki nie jest zgodny z minimalnymi wytycznymi standardu (który wymaga minimum 120 godzin praktyki włączającej oraz 4 ECTS). Kolejny przykład to *praktyka specjalnościowa*, z 75 godzinami zamiast co najmniej 120. W konsekwencji, liczby godzin praktyk i liczby ECTS przewidziane w programie studiów nie spełniają minimalnych wymogów standardu.

Nakład pracy, wyrażony w punktach ECTS, przewidziany do osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych etapach praktyk oszacowano nieprawidłowo. Uwzględniono w nim konsultacje w liczbie 15 godzin (sumarycznie), a także „przygotowanie projektu/ eseju/ scenariusza itp.” których opracowywania przez studentów nie potwierdzono. Dokumentacja prac etapowych praktyk nie jest zgodna z programem. Nie potwierdziła również ani prowadzenia konsultacji, ani przygotowania projektu/ eseju/ scenariusza. Problemem powiązany jest brak wskazania przez Uczelnię efektów uczenia się oraz treści programowych przypisanych do konsultacji ani sposobów ich weryfikacji i oceny. Wobec powyższego, nakład pracy studenta na osiągnięcie efektów w ramach praktyk, jak liczba punktów ECTS przewidziana dla praktyk są przeszacowane.

Kolejna nieprawidłowość to realizacja praktyk niezgodnie z przyjętym programem: kolejnymi etapami i rodzajami praktyk, liczbami godzin, ECTS, semestrami. Stwierdzono odbywanie praktyk „hurtowo” na roku piątym, w semestrach 9 i/lub 10, które nie odnoszą się do wytyczonych programem etapów. Problemem powiązany jest niezgodne ze standardem prowadzenie zajęć samodzielnie przez studenta podczas tych praktyk. Nie zastosowano zasady zapisanej w standardzie, gdzie praktyki w grupie zajęć B mają mieć charakter obserwacyjny, w grupie C asystenckiej i odbywać się w oddziałach ogólnodostępnych i specjalnych, natomiast w grupie D asystencko-pedagogicznej i obejmować samodzielne prowadzenie zajęć. Potwierdza tę nieprawidłowość dokumentacja praktyk – dla przykładu, na początkowym etapie realizacji praktyki osoba studiująca prowadziła samodzielnie zajęcia dla uczniów z zespołem Aspergera, zajęcia z elementami TUS, zajęcia z terapii ręki i in., podczas gdy

samodzielne prowadzenie zajęć powinno mieć miejsce wyłącznie w przypadku praktyki specjalnościowej.

Weryfikacja i ocena efektów uczenia się dla praktyk została zaprojektowana wadliwie. Narzędzia i metody weryfikacji oraz oceny efektów uczenia się nie odnoszą się do efektów przewidzianych dla praktyk. Obejmują typowe dokumenty praktyk, w tym dziennik praktyk zawierający zaświadczenie o odbyciu praktyki studenckiej, opis przebiegu praktyk (tabelaryczne ujęcie terminów, ogólną opinię opiekuna, karty tygodniowe, jak i arkusze obserwacyjne i ewaluacyjne lub scenariusze zajęć, a także - zaliczenie komisyjne (przed trzyosobową komisją), podczas którego student rozwiązuje (lub szczegółowo opisuje sposób rozwiązania) mini zadanie losowo wybrane. Żadne z ww. narzędzi nie uwzględnia efektów uczenia się. Problemem jest również niestosowanie przez Uczelnię kompletu narzędzi wymienionych w programie. Nie potwierdzono stosowania procedury zaliczenia komisyjnego praktyk, sporządzania i weryfikacji arkuszy obserwacyjnych, ewaluacyjnych oraz scenariuszy zajęć przygotowanych przez studenta. Co więcej, w celu doskonalenia sposobów weryfikacji efektów uczenia się dla praktyk Uczelnia stosuje obecnie nowe narzędzie pn. „Wniosek o zaliczenie praktyki zawodowej w trybie potwierdzania efektów zgodnie z art. 67 ust. 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym – na podstawie zatrudnienia/ prowadzenia działalności gospodarczej/ podejmowania innych form działalności”, które jest również wadliwe, gdyż nie uwzględnia efektów uczenia się wymaganych standardem.

Metody weryfikacji efektów zostały zaplanowane nieprawidłowo i nie umożliwiają kompleksowej weryfikacji przyjętych dla praktyk efektów uczenia się przez osobę odpowiedzialną za ich zaliczenie. Zaliczający praktyki ocenia je wyłącznie na podstawie dokumentów, które nie zawierają ani informacji na temat jakości wykonywanych zadań, ani nie są na tyle szczegółowe, aby można było stwierdzić, że student osiągnął efekty i zrealizował treści kształcenia. W dokumentacji brak odniesień do założonych efektów w programie, jak i do tych uwidocznionych w standardzie. Osoba zaliczająca praktykę ze strony Uczelni na podstawie dokumentacji praktyk nie uzyskuje wystarczających informacji na temat rodzaju zadań dla praktykanta, ich treści, warunków pracy, liczby i objętości zadań, stopnia trudności, popełnianych przez praktykanta błędów itp. – nie zna więc warunków, w jakich efekty mogły być osiągnięte ani ich wyników. Brak informacji o jakości zadań wykonywanych przez studenta uniemożliwia rzetelną i kompleksową ocenę przez opiekuna uczelnianego, który może opierać się jedynie na pobieżnym, ledwo zasygnalizowanym, opisie zakresu prac oraz ocenie opiekuna zakładowego (w tym ogólnej opinii i ocenie numerycznej), co nie jest wystarczające dla zakładanych efektów i treści.

Miejsca realizacji poszczególnych etapów praktyk nie są dobrane zgodnie ze standardem. Program praktyk niewłaściwie zakłada, że praktyki kierunkowe realizowane są w różnych typach placówek edukacyjnych – ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych, praktyka w zakresie edukacji włączającej w różnych typach placówek edukacyjnych realizujących edukację włączającą dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a specjalnościowa, niezależnie od wybranej specjalności – w różnych typach placówek edukacyjnych prowadzących zajęcia wspomagania rozwoju dziecka. Zgodnie ze standardem, praktyki zawodowe winny odbywać się „w przedszkolach, szkołach i placówkach systemu oświaty, w których do zajmowania stanowiska nauczyciela są wymagane kwalifikacje określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, w szczególności w szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych”, co oznacza, że Uczelnia ma obowiązek uwzględnić w praktykach szkoły specjalne i oddziały specjalne, czego nie potwierdzają kompleksowe dokumenty zrealizowanych praktyk. Również program, wadliwie, nie zakłada konieczności realizacji praktyk w szkołach i oddziałach specjalnych oraz w ogóle – w systemie

oświaty, do pracy w którym absolwent otrzymuje kwalifikacje. Dokumentacja praktyk potwierdza nie tylko niestosowanie wymogów standardu, ale również, dodatkowo, nieprawidłową realizację pełnego programu praktyk (wszystkich etapów) w jednym typie placówki, co uniemożliwia osiąganie efektów uczenia się ze standardu, a także nie zapewnia opiekunów praktyk z właściwymi kompetencjami oraz specyficznej infrastruktury niezbędnej w tym procesie. Wobec powyższego, dobór miejsc odbywania praktyk oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów nie są zgodne ze standardem. Dodatkowym problemem jest, iż miejsca odbywania praktyk obejmują teren całego kraju, są bardzo rozproszone geograficznie, co indukuje trudności w prowadzeniu hospitacji realizowanych praktyk, a także weryfikacji adekwatności doboru miejsc praktyk, w tym ich infrastruktury i wyposażenia, kompetencji opiekunów praktyk, a wreszcie w ewaluacji i podejmowaniu działań jakościowych. Jest to tym bardziej utrudnione, że cały proces i wszystkie etapy praktyk koordynuje i zalicza na kierunku jedna osoba, a liczebność kierunku jest wysoka (ponad 700 studentów). Organizacja i nadzór nad prowadzeniem praktyk nie zapewniają osiągnięcia efektów uczenia się i zgodności ze standardem.

Uczelnia udostępnia studentom informację o organizacji roku akademickiego z terminarzem zjazdów oraz terminami sesji. Rozkłady zajęć dla poszczególnych zjazdów ujawniają jednak nieproporcjonalne obciążenie studentów pracą, ponieważ w trakcie niektórych zjazdów studenci mają zajęcia od 8.00 do 20.00, a przerwy między nimi trwają zaledwie 15 minut, co uniemożliwia efektywne uczenie się i nie jest zgodne z zasadami higieny pracy. Inną nieprawidłowością są zjazdy, w trakcie których wykłady zaplanowane są od godz. 8.00 do 14.45, a po nich następują ćwiczenia kolejno dla 3 grup, co oznacza, że ostatnia z tych grup czeka na ćwiczenia 3 godziny 30 min. i kończy je dopiero o 20.00. Tak długa przerwa jest nieefektywnym wykorzystaniem czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i stanowi obciążenie dla studentów, szczególnie studentów dojeżdżających spoza Warszawy. Nieefektywnym wykorzystaniem czasu przeznaczonego na zjazd jest też zaplanowanie dla grupy tylko dwóch ćwiczeń w ciągu dnia i to w dodatku w niedzielę (tj. po zjeździe sobotnim) późnym popołudniem tj. w godz. 15.00-18.15.

Uczelnia zapewnia właściwy czas na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia oraz weryfikację tych efektów a także na dostarczenie studentom informacji zwrotnych na ten temat.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Dla kształcenia prowadzonego od roku 2024/2025, treści programowe nie są zgodne z efektami uczenia się określonymi przez standard, nie zawsze uwzględniają aktualną wiedzę z zakresu pedagogiki specjalnej oraz aktualny stan praktyki w obszarze działalności zawodowej nauczyciela pedagoga specjalnego. Dla kształcenia rozpoczętego przed rokiem 2024/2025, nie wykazano kompletu treści programowych. Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także

liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, nie zawsze umożliwiają studentom osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności szczegółowych efektów uczenia się określonych przez standard. Metody kształcenia nie są w pełni zorientowane na studentów, nie zawsze motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz nie w pełni umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności nie umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Organizacja procesu nauczania nie zapewnia w pełni efektywnego wykorzystania czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się. Propozycja oceny kryterium niespełnione wynika z nieprawidłowości dotyczących 1) niezgodności treści programowych z efektami uczenia się ze standardu (dla kształcenia prowadzonego od roku 2024/2025), 2) braku większości treści programowych (dla kształcenia rozpoczętego przed rokiem 2024/2025), 3) niewłaściwego oszacowania nakładu pracy studentów w odniesieniu do poszczególnych zajęć, 4) braku w wymaganym wymiarze zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, 5) braku wskazania w programie studiów zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, 6) niewłaściwego wymiaru części zajęć i grup zajęć w odniesieniu do wymagań określonych w standardzie, 7) niedostosowania programu praktyk zawodowych do warunków określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

W warunkach rekrutacji, które stanowią załącznik do uchwały Senatu WSNP nr 2/04/2024 z dn. 26.04.2024, nie zostały sformułowane zasady odnoszące się do rekrutacji na jednolite studia magisterskie. Warunki rekrutacji nie uwzględniają żadnych informacji o oczekiwanych kompetencjach

cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu, a Uczelnia takie kształcenie prowadzi. Oznacza to, że kandydaci, którzy nie posiadają wymaganych kompetencji cyfrowych i/lub odpowiedniego sprzętu nie będą mogli uczestniczyć w procesie kształcenia w tym samym stopniu co kandydaci, którzy wymogi te spełniają.

Uczelnia przyjmuje na kierunek pedagogika specjalna w trybie przeniesienia. Dokumentuje to, m.in., przyjęty zarządzeniem Rektora „Regulamin potwierdzania efektów uczenia się w Wyższej Szkole Nauk Pedagogicznych”, zgodnie z którym „student zostaje przyjęty na studia w trybie rekrutacji i składa następnie wniosek o uznanie części efektów uczenia się uzyskanych na innym kierunku i na innej uczelni. Na podstawie wniosku oraz składanych dokumentów Komisja ds. potwierdzenia efektów uczenia się podejmuje decyzję o wyrażeniu zgody na studiowanie na wyższym niż pierwszy semestr studiów lub o odmowie wyrażenia zgody na studiowanie na wyższym niż pierwszy semestr”. Regulamin dopuszcza przyjęcie na kierunek pedagogika specjalna studentów innych kierunków, pod warunkiem, że różnice programowe obejmą nie więcej niż 12 zajęć, którym przypisuje się nie więcej niż 60 punktów ECTS objętych programem studiów. W ten sposób studenci kierunku pedagogika specjalna rozpoczynają kształcenie w Uczelni od trzeciego semestru, ukończywszy pierwsze dwa semestry na innym, dowolnym kierunku studiów, co zostało potwierdzone zarówno na spotkaniu Zespołu oceniającego z osobami przygotowującymi raport samooceny, jak i na spotkaniu ze studentami. Jednocześnie, nie sformułowano przejrzystych zasad progresji studentów realizujących różnice programowe i zaliczania przez nich poszczególnych (wcześniejszych) semestrów w trakcie realizacji aktualnego semestru studiów.

W Uczelni funkcjonuje regulamin dyplomowania, który obejmuje: zasady przystąpienia do procesu dyplomowania, wyboru przez studenta opiekuna i tematu pracy, uczestnictwa w seminarium dyplomowym, jak również wymogi merytoryczne, formalne i edytorskie oraz zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego. W świetle tych procedur, prace dyplomowe i egzamin dyplomowy na kierunku pedagogika specjalna powinny weryfikować umiejętność „rozwiązywania specyficznych problemów badawczych o praktycznym znaczeniu, samodzielnego poszukiwania źródeł, analizowania określonego problemu badawczego, a także do syntezy wyników, które prowadzą do formułowania wniosków i praktycznych rozwiązań z wykorzystaniem odpowiednich metod badawczych”. Jednocześnie jednak, w zasadach i procedurach dyplomowania nie uwzględniono specyfiki kierunku, który jest regulowany standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, i dla którego w grupie zajęć G określono efekty uczenia się odnoszące się do metodologii badań naukowych. Nieuwzględnienie specyfiki kierunku na poziomie zasad dyplomowania skutkuje nieprawidłowościami, o których mowa poniżej.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zostały opisane w Regulaminie studiów. Określono w nim warunki zaliczania zajęć, zaliczania etapów studiów, powtarzania etapów studiów, skreślenia studenta z listy studentów, przeprowadzania egzaminów, w tym egzaminów poprawkowych i komisyjnych. Wprowadzono tryb indywidualnej organizacji studiów (IOS) i określono, kto się może o niego ubiegać. Warunki te zapewniają równe traktowanie wszystkich studentów w procesie oceniania efektów uczenia się. W regulaminie studiów jest również zapis o dostosowaniu organizacji studiów i realizacji procesu

dydaktycznego do szczególnych potrzeb studentów będących osobami z niepełnosprawnościami i dostosowaniu warunków odbywania studiów do rodzaju niepełnosprawności. Zasady te obejmują zmianę metody weryfikacji oraz terminów zaliczeń i egzaminów oraz dostosowanie formy egzaminu, a także przydzielenie asystenta. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się.

W Regulaminie studiów Uczelni wskazano, że zajęcia przewidziane programem studiów kończą się egzaminem lub zaliczeniem na ocenę i określono skalę stosowanych ocen. Efekty końcowe weryfikowane są w procesie dyplomowania. Praca dyplomowa podlega recenzji przez opiekuna pracy i recenzenta. Wszystkie prace sprawdzane są pod kątem oryginalności i samodzielności systemem antyplagiatowym, co formalnie zapewnia wiarygodność oceny samodzielności wykonania pracy. Istniejące zasady ogólne stwarzają zatem warunki do zapewnienia bezstronności, rzetelności i przejrzystości procesu weryfikacji.

Warunki te nie znajdują jednak odzwierciedlenia na poziomie kart zajęć dla kierunku pedagogika specjalna, ponieważ w zdecydowanej większości sylabusów, w tym dotyczących zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik nauczania na odległość, nie ma żadnych kryteriów oceny, a nawet prawidłowo określonych warunków zaliczenia. Na przykład, dla dyskusji na forach internetowych (podczas zajęć *programy wychowawcze w edukacji integracyjnej i włączającej*) nie określono żadnych zasad pomiaru uczestnictwa, polegającego na „pisemnym” udziale w dyskusji prowadzonej podczas zajęć on-line w często bardzo licznej grupie studentów (ok. 45 osób).

Dodatkowo nie jest jasne, jaki udział mają poszczególne metody weryfikacji efektów uczenia się w ocenie końcowej, gdy metod jest kilka. Skutkuje to brakiem przejrzystości procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Zasadniczym problemem jest jednak brak relacji między metodami weryfikacji efektów uczenia się a formami zaliczenia, przedstawionymi w sylabusach. Na przykład, w karcie zajęć *pedagogika specjalna*, metody weryfikacji dla poszczególnych etapów obejmują: rozwiązywanie zadań w ramach ćwiczeń, udział w dyskusjach oraz przygotowanie i prezentację wystąpienia na podany temat a formą zalecenia zajęć, czyli końcową metodą weryfikacji, jest egzamin pisemny, który nie jest powiązany z żadnym efektem uczenia się i de facto nie wiadomo, czemu służy. Nieprawidłowość ta dotyczy szeregu zajęć realizowanych na kierunku (m.in. *metodyka edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej dzieci i uczniów ze spektrum autyzmu, diagnoza funkcjonalna osób z niepełnosprawnością intelektualną, pedagogika specjalna, edukacja i rehabilitacja osób ze spektrum autyzmu, diagnostyka w pedagogice specjalnej*). Powiązaną nieprawidłowością jest fakt, że test/egzamin pisemny, najczęściej stosowany jako końcowa metoda weryfikacji efektów uczenia się dla zajęć, jest nieadekwatny do celów zajęć i założonych efektów uczenia się, co ilustrują, m.in. karty zajęć *metody terapii dyrektywnej i niedyrektywnej osób z zaburzeniami w spektrum autyzmu; metody nauczania w klasach włączających*. W sylabusach sporadycznie pojawiają się metody weryfikacji specyficzne dla kierunku pedagogika specjalna, takie jak: opracowanie i prezentacja diagnozy ucznia czy opracowanie i prezentacja scenariuszy zajęć, opracowanie autorskich konspektów/scenariuszy zajęć logopedycznych. Tym samym, metody weryfikacji nie tworzą systemu, służącemu osiągnięciu wszystkich efektów uczenia się.

Jeśli chodzi o ocenę prac dyplomowych, to często są one sformułowane w sposób ogólnikowy i powierzchowny, nie dotyczą specyfiki recenzowanej pracy w jej aspekcie merytorycznym,

metodologicznym i empirycznym, oraz są znacznie zawyżone. Prace są oceniane pozytywnie mimo wysokich wskaźników podobieństw wskazanych w raportach systemu antyplagiatowego.

Student ma zapewniony dostęp do informacji zwrotnej dotyczącej toku studiów. Sprecyzowano terminy, w jakich oceny zaliczeń i egzaminów powinny być podawane studentom do wiadomości. Zasady te funkcjonują obok przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej ich postępów na bieżąco w trakcie trwania semestru. W przypadku zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik nauczania na odległość, informacje o ocenie student otrzymuje poprzez internetowy system obsługi studiów, który funkcjonuje w uczelni, system ten gwarantuje identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów.

Regulamin studiów określa zasady postępowania dyscyplinarnego w przypadku stwierdzenia zachowań nieetycznych lub uchybiających godności studenta. Wskazuje również na działania w przypadku, gdy student ma zastrzeżenia co do formy, trybu lub przebiegu zaliczenia lub egzaminu, jak również co do bezstronności uzyskanej negatywnej oceny.

Metody weryfikacji nie umożliwiają sprawdzenia opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, mimo iż niektóre karty zajęć przewidują ocenę scenariuszy i projektów. Ocena ta nie została jednak powiązana z żadnymi narzędziami, które wskazywałyby na prawidłową interpretację tych metod weryfikacji. Jednocześnie, podczas spotkania z Zespołem oceniającym studenci kierunku wskazali że metoda projektu jest rozumiana i realizowana w sposób niewłaściwy, gdyż za projekt uznawane są wszystkie działania studentów w trakcie zajęć i poza nimi.

Metody weryfikacji, obejmujące testy sprawdzające umiejętności receptywne, gramatykę i słownictwo w zakresie ogólnego języka angielskiego, oraz wypowiedzi ustne i pisemne w tym samym zakresie umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2+, ale nie umożliwiają sprawdzenia i oceny znajomości języka specjalistycznego.

Metody weryfikacji efektów uczenia się nie odpowiadają wymaganiom zawartym w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Stosowane metody nie są adekwatne do założonych efektów uczenia się i nie są zróżnicowane względem kategorii tych efektów. Sporadycznie w sylabusach zajęć pojawiają się metody służące analizie wytworów studentów i obserwacji realizacji zadań, przy czym nie udokumentowano, że są one prawidłowo rozumiane i stosowane. Egzaminy pisemne (w formie testów z kafeterią zamkniętą) ograniczają się do weryfikacji wiedzy faktograficznej o charakterze potocznym i nie sprawdzają poziomu zrozumienia zagadnienia, nie wymagają umiejętności analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów.

Dowody na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się na kierunku pedagogika specjalna nie są uwidocznione w postaci prac etapowych i ich wyników. Uczelnia przekazała tylko wzory testów jednokrotnego wyboru, które, zgodnie z sylabusami zajęć, nie służą weryfikacji żadnych efektów uczenia się. Ten sam wniosek wynika z analizy narzędzia, którego konstrukcja nie umożliwia sprawdzenia wiedzy na poziomie wyższym niż intuicyjna wiedza faktograficzna. Nie umożliwia również sprawdzenia efektów uczenia się sformułowanych w sylabusie zajęć i w standardzie w zakresie

umiejętności i kompetencji społecznych. Przedstawione narzędzie jest niewiarygodne, gdyż umożliwia uzyskanie oceny pozytywnej przypadkiem, bez jakiegokolwiek znajomości przedstawionej tematyki. Przedstawione dzienniczki praktyk nie potwierdzają realizacji praktyk w sposób przewidziany programem studiów i zgodny ze standardem, w tym w szczególności nie odnoszą się do czterech specyficznych dla kierunku pedagogika specjalna typów praktyki: *praktyki w zakresie przygotowania psychologicznego – pedagogicznego, praktyki kierunkowej, praktyki pedagogicznej w zakresie edukacji włączającej, praktyki specjalnościowej*.

Prace dyplomowe mieszczą się w dyscyplinie pedagogika, ale nie odpowiadają praktycznemu profilowi kształcenia, nie potwierdzają osiągnięcia przez studentów wiedzy na 7. poziomie PRK i nie weryfikują umiejętności badawczych wskazanych w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Prace wskazują na brak umiejętności pogłębionej analizy i syntezy, refleksyjnego i krytycznego myślenia, oraz prawidłowego wyciągania wniosków. Konceptualizacja i operacjonalizacja badań zawierają liczne błędy, które odnoszą się do każdego etapu projektowania badań: zdefiniowania przedmiotu badań i ich celów, sformułowania problemów badawczych i hipotez oraz uzasadnienia wyboru metody badań i zastosowanej techniki. Język prac bywa stygmatyzujący i niezgodny ze współczesnymi tendencjami w pedagogice specjalnej i profilaktyce społecznej i szkolnej. Prace w zasadzie nie odnoszą się do zastosowania wiedzy w dyscyplinie pedagogika w działalności zawodowej nauczyciela pedagoga specjalnego, żadna z ocenianych prac dyplomowych nie ma charakteru aplikacyjnego.

Recenzje prac dyplomowych - często identyczne - mają charakter opisowo-relacyjny, odnoszą się do struktury pracy wynikającej z tytułów poszczególnych rozdziałów, i brak w nich wnikliwej oceny specyficznej dla przedłożonej pracy, w tym w szczególności odnoszącej się do: przeprowadzonego wywodu teoretycznego uzasadniającego podjęcie badań w określonym obszarze, poprawności warsztatu metodologicznego badań własnych, jakości przeprowadzonej analizy i interpretacji wyników zrealizowanych badań.

Uczelnia nie udokumentowała udziału studentów kierunku pedagogika specjalna w przygotowaniu publikacji fachowych lub posiadania przez nich innych osiągnięć w działalności pedagogicznej, scharakteryzowała tylko szkolenia i konferencje adresowane do innych podmiotów edukacji szkolnej, które organizuje uczelnia dla szerokiego grona odbiorców.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Nie zostały formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia na kierunku pedagogika specjalna. Zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym w szczególności zasady uznawania efektów uczenia się, nie są przejrzyste a zasady dyplomowania nie są specyficzne dla kierunku.

Uczelnia nie stworzyła czytelnego systemu weryfikacji efektów uczenia się, co uniemożliwia skuteczne monitorowanie postępów w uczeniu się oraz wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Stosowane metody weryfikacji i oceny nie są zorientowane na studenta, ograniczając się do testów jednokrotnego wyboru, i nie pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Prace etapowe (w postaci wzorów), dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe nie potwierdzają osiągnięcia efektów uczenia się.

Propozycja oceny kryterium niespełnione wynika z nieprawidłowości dotyczących: 1) braku zasad rekrutacji dla jednolitych studiów magisterskich na kierunek pedagogika specjalna, 2) braku przejrzystych zasad uznawania efektów uczenia się, 3) braku specyficznych dla kierunku zasad dyplomowania, 4) braku przejrzystego systemu metod weryfikacji efektów uczenia się, 5) niezgodności procesu weryfikacji efektów uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, 6) brak dowodów (poza dziennikami praktyk i pracami dyplomowymi) na przeprowadzanie weryfikacji efektów uczenia się, 7) niespełniania przez prace dyplomowe wymagań na 7. poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W roku akademickim 2024/2025, zajęcia na kierunku pedagogika specjalna w WSNP w Warszawie prowadzą 74 osoby, wśród których jest 6 doktorów habilitowanych (pedagog specjalny, pedagog opiekuńczo-wychowawczy i społeczny, pedagog resocjalizacji, socjolog, filozof oraz osoba ze stopniem naukowym w dyscyplinie nauki o zdrowiu), 28 doktorów, w tym pedagogów historii wychowania, religii, opiekuńczo-wychowawczych i specjalnych (często po studiach podyplomowych z oligofrenopedagogiki, logopedii, wczesnego wspomagania rozwoju dziecka), oraz doktorów w dyscyplinie nauki socjologiczne, psychologia, językoznawstwo, nauki o zdrowiu, nauki medyczne. Zasoby kadrowe uzupełnia 40 magistrów, wśród których są specjaliści rekrutujący się z zawodowego rynku pracy, wśród nich nauczyciele specjaliści, terapeuci pedagogiczni, specjaliści logopedii, socjoterapii i trenerzy interpersonalni, wieloletni metodycy z ośrodków doskonalenia nauczycieli, oraz osoby, których kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje nie zostały udokumentowane przez uczelnię. Taka struktura i liczebność kadry nie zapewniają prawidłowej realizacji zajęć, w tym w szczególności seminariów dyplomowych. Wśród osób prowadzących seminaria jest tylko jeden pedagog specjalny. Poza tym, opiekunami są osoby ze stopniem doktora pedagogiki, ale nie w zakresie pedagogiki specjalnej, lecz, m.in., w zakresie historii edukacji oraz pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Seminaria dyplomowe prowadzą też osoby, których dorobek naukowy lokuje się poza dyscypliną naukową pedagogika, na przykład w naukach o zdrowiu i językoznawstwie, oraz w obszarze ochrony danych osobowych i technologii cyfrowych. Kwalifikacje te nie są wystarczające do opieki nad pracami dyplomowymi, które, zgodnie z 7. poziomem PRK, mają potwierdzać osiągnięcie przez studentów w pogłębionym stopniu wiedzy, obejmującej wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną w dyscyplinie naukowej pedagogika i uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy właściwej dla pedagogiki specjalnej, jak również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Dla 410 studentów na czwartym i piątym roku studiów, dla których w programie studiów przewidziano seminarium, zaplanowano 10 seminariów dyplomowych, co oznacza, że w grupie seminaryjnej jest 40 osób, co nie zapewnia prawidłowej realizacji zajęć, w tym właściwej opieki nad pracami magisterskimi. Poza seminarium dyplomowym, nieprawidłowości w obsadzie dotyczą zajęć z metodyki wczesnego wspomagania rozwoju dziecka ze spektrum autyzmu, biomedycznych podstaw rozwoju, programów wychowawczych w edukacji integracyjnej i włączającej, oraz kilku wykładów kierunkowych. W sumie 14 osobom przydzielono zajęcia, które nie są zgodne z ich kwalifikacjami i/lub kompetencjami, w tym zajęcia, których realizacja regulowana jest standardem.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na ogół posiadają kompetencje dydaktyczne umożliwiające prowadzenie zajęć w sposób jasny i w dobrym kontakcie z grupą. Mają również podstawowe kompetencje cyfrowe do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Jednocześnie, hospitacje zajęć ujawniły, że nauczyciele nie zawsze znają i realizują treści programowe zawarte w sylabusach oraz w niewystarczającym stopniu stosują metody aktywizujące studentów i umożliwiające rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym w szczególności poprzez symulacje. Zastrzeżenia budzi również używanie przez prowadzących zajęcia języka nieinkluzyjnego. Widoczne są również deficyty kompetencji w zakresie weryfikacji efektów uczenia się, w tym sporządzania recenzji prac dyplomowych.

W konsekwencji kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami nie odpowiadają wymaganiom określonym w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia wskazane przez uczelnię jest prawidłowe i wynosi od 15 do 165 godzin. Nieprawidłowy natomiast jest sposób obciążania pracą osób odpowiedzialnych za proces dyplomowania. W roku akademickim 2023/2024 jeden z opiekunów prowadził 27 prac magisterskich, kolejny 26 prac, a jedna osoba z tytułem doktora wypromowała i zrecenzowała 175 prac magisterskich.

Zajęcia prowadzone przez osoby zatrudnione w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy obejmują 2075 godzin, a wszystkie zajęcia na kierunku prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów to 3425 lub 3485 godzin (zależnie od zakresu kształcenia), co jest właściwe, ale obejmuje tylko rok akademicki 2024/2025, ponieważ tylko tego okresu dotyczą oświadczenia kadry. Tak więc wymóg, aby nie mniej niż połowa zajęć na kierunku studiów o profilu praktycznym była prowadzona przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest spełniony wyłącznie w odniesieniu do bieżącego roku akademickiego.

Jak wynika z rozmów Zespołu oceniającego ze studentami, realizacja zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie jest na bieżąco kontrolowana przez Uczelnię.

Polityka kadrowa jest transparentna, ale nie jest adekwatna do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć na kierunku. Dobór kadry warunkowany jest bowiem dorobkiem naukowym lub doświadczeniem zawodowym w zakresie szeroko rozumianej dyscypliny naukowej pedagogika i nie uwzględnia wymogu posiadania specyficznych kompetencji w zakresie pedagogiki specjalnej, w tym w szczególności w zakresie badań aplikacyjnych oraz kompetencji w związku z wymaganiami określonymi w standardzie.

Zaspokajane są potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w zakresie związanym z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zapewnione jest właściwie wsparcie techniczne, jak również monitorowane jest zadowolenie nauczycieli akademickich z funkcjonalności stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego. Nauczyciele nie zgłaszają innych potrzeb szkoleniowych a Uczelnia ich nie identyfikuje.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia są oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem oraz przez innych nauczycieli w formie hospitacji zajęć. Przedstawione przez Uczelnię wypełnione arkusze hospitacji zajęć wskazują na zdiagnozowane niedobory, na przykład w zakresie niepełnej trafności doboru metod dydaktycznych względem założonych efektów uczenia się. Jednocześnie jednak nie jest jasne w jaki sposób nauczyciel wspierany jest w niwelowaniu tych niedoborów i w rezultacie, w jaki sposób hospitacje służą doskonaleniu kształcenia. Nie wiadomo również, w jaki sposób wyniki ankiet studenckich wykorzystywane są do doskonalenia jakości kształcenia na kierunku.

W konsekwencji prowadzone w Uczelni okresowe oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia obejmujące aktywność w zakresie działalności naukowej, zawodowej oraz dydaktycznej, w których uwzględniane są wyniki ocen dokonywanych przez studentów oraz wyniki hospitacji nie prowadzą do w pełni skutecznego doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych.

Realizowana polityka kadrowa w niewielkim stopniu kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych, i wszechstronnego doskonalenia, głównie poprzez dofinansowanie publikacji (trzech pozycji w latach 2022-2024). Jednocześnie, realizowana polityka kadrowa nie umożliwia w pełni prawidłowego doboru kadry prowadzącej kształcenie i nie zapewnia w pełni prawidłowej realizacji zajęć, w tym w szczególności seminariów dyplomowych i zajęć powiązanych z realizacją standardu. Nie sprzyja również stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, ponieważ osoby są zatrudniane w Uczelni jako podstawowym miejscu na dany rok akademicki a ich dostępność do prowadzenia zajęć w kolejnych latach jest uzależniona od współpracy z innymi, często dwiema lub trzema, uczelniami.

Jak wynika z zarządzeń Rektora WSNP w Warszawie, realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami nie zapewniają prawidłowej realizacji zajęć oraz osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym określonych w standardzie przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Polityka kadrowa nie służy stabilizacji zatrudnienia, nie zapewnia właściwego doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, a przydział zajęć nie umożliwia ich prawidłowej realizacji. Polityka kadrowa stwarza warunki stymulujące kadrę do rozwoju i uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, ale jej wyniki nie są wykorzystywane w doskonaleniu kadry.

Propozycja oceny kryterium niespełnione wynika z nieprawidłowości dotyczących: 1) kompetencji i doświadczenia, kwalifikacji oraz liczby nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia niezapewniających w pełni prawidłowej realizacji zajęć oraz osiągnięcia przez studentów efektów

uczenia się, w tym określonych w standardzie przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, 2) braku stabilnej kadry, 3) braku bieżącej kontroli nad realizacją zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, 4) nieadekwatnej do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć polityki kadrowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Siedziba rejestrowa Uczelni mieści się na jednym z pięter biurowca zlokalizowanego w centrum Warszawy nieopodal Dworca Zachodniego na wynajmowanej powierzchni. W kilku pomieszczeniach zorganizowano tam przestrzeń administracyjno-usługową służącą siedmiu kierunkom studiów prowadzonych w Uczelni (rektorat, dziekanat, kwesturę, a także mini-czytelnię). Uczelnia nie posiada stabilnej infrastruktury do celów dydaktycznych. Do prowadzenia zajęć na kierunku każdorazowo pomieszczenia wynajmowane są weekendowo w zróżnicowanych lokalizacjach w Warszawie, często bardzo od siebie oddalonych, a studenci i nauczyciele akademicy informowani są o miejscu odbywania zajęć przed kolejnymi zjazdami studiów niestacjonarnych. Zajęcia mogą mieć miejsce w 12 różnych lokalizacjach należących do zróżnicowanych podmiotów np. w centrach konferencyjnych, biurowcach, siedzibach przedsiębiorstw, a także w siedzibach innych uczelni. Dobór tych miejsc jest każdorazowo przypadkowy, zależny od aktualnych obciążeń zaplanowanych przez właściciela obiektu lub innych wynajmujących tam sale na konkretne dni czy godziny. Podczas wizytacji potwierdzono brak dostępu Uczelni do sal wykazanych jako objęte najmem z uwagi na fakt, iż były zajęte podczas weekendu przez innego wynajmującego, inną szkołę. Uczelnia nie ma więc swobodnego dostępu do infrastruktury dydaktycznej i możliwości dostosowywania jej do wymogów procesu kształcenia i specyfiki zajęć na kierunku. Potencjalnie gotowe do wykorzystania w celach dydaktycznych sale we wszystkich lokalizacjach są wyposażone jak typowe, nowoczesne sale konferencyjne i biurowe (w stoliki, krzesła, rzutnik, ekran, a większe w nagłośnienie), co umożliwia prowadzenie zajęć o charakterze ogólnym, głównie teoretycznym. Uczelnia nie wynajmuje żadnych sal specjalistycznych czy pracowni dydaktycznych adekwatnych do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej absolwenta kierunku, które umożliwiałyby prawidłową realizację zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy związanych z kierunkiem. Dla przykładu, nie ma wśród wynajmowanych powierzchni sali do zajęć z zakresu integracji sensorycznej (z odpowiednim oświetleniem, zróżnicowanymi nawierzchniami,

kolorami itp.), sali do prowadzenia diagnozy (z lustrem weneckim), sali do zajęć ruchowych (z wyposażeniem i sprzętem do ćwiczeń fizycznych), sali do arteterapii (z przestrzenią do aranżacji prac, pomocami w postaci np. różnych rodzajów mas, modeliny, pianek itp.), sali do zajęć rewalidacyjnych i innych typowych pracowni niezbędnych do kształtowania umiejętności praktycznych przyszłych pedagogów specjalnych w zakresie specjalności wskazanych w programie studiów. Problem niedostosowania infrastruktury do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej pogłębia się w kontekście prowadzenia przez Uczelnię zajęć w zakresie surdopedagogiki i tyflopedagogiki, gdyż również do ich specyfiki wynajmowane przypadkowo przestrzenie nie są dostosowane. Nie stwierdzono dostosowania sal dydaktycznych do przeprowadzania czynności w zakresie tyflorehabilitacji i surdorehabilitacji, do stosowania metody Tomatisa, badań fokusowych, stosowania narzędzi dla osób słabowidzących, osób z niedosłuchem itd. Nie ma możliwości osiągania przez studentów efektów uczenia się, dla przykładu „Potrafi projektować oraz prowadzić zajęcia terapeutyczne dla osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, dokonywać ewaluacji realizowanych zajęć oraz generować niestandardowe rozwiązania konkretnych problemów terapeutycznych”, dla których w treściach przewidziano metody wspomagające terapię osób z ASD, m.in. trening słuchowy Tomatisa, Programy Aktywności Knill, modelowanie z użyciem nagrań wideo w nauczaniu dzieci z zaburzeniami w spektrum autyzmu, Metodę Ruchu Rozwijającego W. Sherborne, metodę malowania dziesięcioma palcami, metody oparte na kontakcie ze zwierzętami, metody oparte na kontakcie ze sztuką. Inny przykład to efekt z katalogu umiejętności zajęć *edukacja i rehabilitacja osób ze sprzężoną niepełnosprawnością* w brzmieniu: „Student wykorzysta aktualne koncepcje psychologiczne i pedagogiczne w planowaniu, realizacji, monitorowaniu i ewaluacji zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.”, dla których treści obejmują m.in.: wybrane metody i techniki wykorzystywane w pracy edukacyjno-terapeutycznej z osobami ze sprzężoną i głęboką niepełnosprawnością intelektualną (np. stymulację sensoryczną, Dotyk i Komunikacja Ch. Knilla, masaż metodą Shantala). W salach wynajmowanych doraźnie nie udostępnia się pracowni komputerowej, w konsekwencji, Uczelnia nie zapewnia również wykorzystania w czasie zajęć oprogramowania i dostępu do zasobów internetu, który jest możliwy jedynie przez urządzenia własne studentów, którzy każdorazowo, w zależności od lokalizacji zjazdu, muszą logować się z wykorzystaniem innych danych logowania. Zauważalne jest również to, że koncepcja kształcenia na kierunku zakłada stosowanie innowacyjnych metod kształcenia i nowoczesnych technologii informacyjnych, co nie jest odzwierciedlone w infrastrukturze udostępnianej kierunkowi.

Wobec powyższych nieprawidłowości, infrastruktura zapewnia jedynie osiągnięcie niewielkiej części efektów uczenia się, zapewnia możliwość prowadzenia zajęć ogólnych i dotyczących podbudowy teoretycznej kierunku, natomiast nie jest przygotowana do realizacji zajęć kształtujących umiejętności praktyczne i nie zapewnia osiągnięcia efektów z uwzględnieniem wymogów standardu.

Infrastruktura informatyczna, przewidująca prezentowanie treści przez nauczyciela akademickiego podczas zajęć oraz wykorzystanie w tym celu z ogólnych zasobów internetowych, jest sprawna, nowoczesna i umożliwia w tym zakresie prawidłową realizację zajęć. Wśród deklarowanych przez Uczelnię powierzchni wynajmowanych nie znalazło się jednak laboratorium komputerowe. Nie stwierdzono wykorzystywania ani nawet dysponowania przez Uczelnię oprogramowaniem biurowym dedykowanym do prowadzenia zajęć oraz specjalistycznym, specyficznym dla kierunku. Brak laboratorium komputerowego uniemożliwia osiągnięcie efektów uczenia się np. „Używa zaawansowanych opcji edytora tekstu i arkusza kalkulacyjnego: korespondencja seryjna, formatowanie długiego dokumentu, zestawienia excelowe z wykorzystaniem podstawowych funkcji

arkuszowych”. W tym kontekście, infrastruktura informatyczna znacznie odbiega od aktualnie używanej w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku i nie umożliwia prawidłowej realizacji zajęć w Uczelni, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Brak istniejącej i wykorzystywanej na kierunku pracowni komputerowej oznacza, że potrzeby studentów, niezależnie od ich liczby, nie są zaspokajane. Studenci nie mają możliwości samodzielnej pracy własnej z wykorzystaniem wynajmowanej rotacyjnie infrastruktury ani wykorzystywania pracowni komputerowych ani podczas, ani poza czasem zajęć zorganizowanych.

Liczba, wielkość wynajmowanych pomieszczeń, ich wyposażenie konferencyjno-biurowe są dostosowane do liczby studentów i wystarczające do realizacji zajęć o charakterze ogólnym. Fakt zmiennej, rotacyjnej lokalizacji zajęć dydaktycznych oraz bardzo duże rozproszenie miejsc odbywania zajęć w mieście niekorzystnie wpływają na jakość prowadzonych studiów w kontekście ich dostosowania do potrzeb procesu kształcenia, w szczególności do wymogów na kierunku o profilu praktycznym. Co więcej, Uczelnia nie spełnia obowiązku określonego w art. 49 ustawy, gdyż nie zapewnia infrastruktury niezbędnej do realizacji podstawowego zadania uczelni, jakim jest upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki i kultury przez gromadzenie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych, informacyjnych i archiwalnych. W Uczelni nie działa system biblioteczno-informacyjny, którego podstawę stanowiłaby biblioteka, gdyż Uczelnia biblioteki jak dotąd nie zorganizowała i nie posiada. Dostęp do mini-księgozbioru, liczącego 1500 pozycji zorganizowano w niewielkim pomieszczeniu czytelnicy, bez dostępu do światła dziennego, zlokalizowanym w przestrzeni obsługi administracyjnej. W pomieszczeniu znajduje się stół i krzesła, a także jedno stanowisko komputerowe. Nie wyodrębniono tu i nie dostosowano stanowiska dla osoby z niepełnosprawnością, a poruszanie się na wózku jest bardzo utrudnione z uwagi na niedostatek przestrzeni. Liczba miejsc w czytelnicy jest niedostosowana do liczby studentów na kierunku, w szczególności w kontekście zapewnienia dostępu studentom wszystkich prowadzonych kierunków, razem ok. 3,5 tys. studentów. Godziny otwarcia czytelnicy nie są ustalone i upublicznione. W czytelnicy nie zapewnia się wsparcia bibliotekarza i pracownika informacji naukowej. Z uwagi na brak działającego systemu informacyjno-bibliotecznego, nie umożliwia się elektronicznego wyszukiwania ani nie prowadzi katalogu. Wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelnicy, udogodnienia dla użytkowników ograniczone godziny otwarcia nie zapewniają warunków do korzystania z zasobów czytelnicy w formie tradycyjnej i cyfrowej.

Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP przez podmioty zewnętrzne udostępniające powierzchnie do wynajmu.

Infrastruktura, choć wynajmowana rotacyjnie, co powoduje niedogodności, o których już była mowa, jest w dużej mierze dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dostęp do poszczególnych budynków jest łatwy, bez barier, z podjazdami dla wózków, drzwiami obrotowymi z możliwością spowolnienia przesuwu lub automatycznie rozsuwanymi, z oznakowanym miejscem parkingowym przed budynkiem, dostępem na wyższe kondygnacje za pomocą wind z oznakowaniem brajlowskim oraz komunikatorem głosowym. Korytarze we wszystkich lokalizacjach są przestronne, łazienki dla osób z niepełnosprawnościami właściwie przygotowane i w wystarczającej liczbie, a recepcjoniści gotowi do wsparcia gości. Zakres dostosowań nie jest jednak wystarczający w czytelnicy, a także w salach wykorzystywanych na cele dydaktyczne, w których nie wyodrębniono, nie oznakowano i nie dostosowano miejsc dla osoby z niepełnosprawnością poruszającej się na wózku ani do innych rodzajów niepełnosprawności. Uczelnia nie wspiera bezpośrednio studentów

z niepełnosprawnościami – nie zapewnia im sprzętu mobilnego niwelującego bariery w dostępności np. laptopów (z odpowiednim oprogramowaniem, klawiaturą, synteizatorem mowy itp.), a w pomieszczeniach obsługowych nie wykorzystuje dostosowanych wersji dokumentów, nie zapewnia zwiększających dostępność stanowisk obsługowych. W efekcie, pomimo, że osoby z niepełnosprawnościami posiadają dostęp do wszystkich sal dydaktycznych i obsługowych kierunku, w pomieszczeniach tych nie jest im oferowane żadne wsparcie niwelujące bariery dostępu dla różnych rodzajów niepełnosprawności. Wobec powyższych uwag, zakres dostosowań infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością, tylko częściowo zapewnia tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej.

Na kierunku prowadzone jest kształcenie na odległość. Uczelnia posiada infrastrukturę umożliwiającą taką formę realizacji programu, w tym synchroniczną i asynchroniczną komunikację pomiędzy studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia. Funkcjonalności infrastruktury informatycznej dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami, zapewniają właściwy zakres i formę dostępności.

Jak już stwierdzono, Uczelnia nie posiada i nie prowadzi biblioteki, a jedyne zasoby literatury, niedostosowane i niewystarczające dla potrzeb realizacji programu studiów ocenianego kierunku, nie są przeznaczone do wypożyczenia, a udostępniane wyłącznie w czytelni. Zbiory w czytelni obejmują razem ok. 1500 woluminów publikacji zwartych, kilka tytułów czasopism, które nie znajdują się w stałej prenumeracie, przy czym Uczelnia wykazała 446 pozycji jako zgodne z potrzebami kierunku. Analiza stanu faktycznego wykazała jednak, że wśród tych pozycji znajdują się pozycje nieaktualne np. Nowa encyklopedia powszechna, 6 tomów z 1994 roku, Encyklopedia popularna, 2 tomy (1999), Psychologia. Zarys podręcznikowy (1970), Psychologia w działaniu (1981), Postępowanie administracyjne (2003), Ustrój administracji publicznej (2000), Europejskie prawo socjalne (1998), Prawo pracy (2000), Integracja europejska (2003), Program i cele kształcenia (1997), Leksykon polityki społecznej (2001), Program nowa szkoła (1999) i wiele innych. Częściowo, przedstawiony księgozbiór czytelni nie jest również adekwatny dla kierunku, jak można wnioskować po wymienionych wyżej tytułach dotyczących np. prawa europejskiego, polityki społecznej. Zasoby czytelni są aktualizowane – potwierdzono włączenie do niego publikacji wydanych w ostatnich 5 latach z zakresu dyscypliny, do której przyporządkowano kierunek. Działania Uczelni nie są jednak wystarczające w tym zakresie, gdyż zgromadzona w czytelni literatura nie zaspokaja potrzeb procesu nauczania i uczenia się, nie umożliwia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz prawidłowej realizacji zajęć z uwagi na bardzo ubogi katalog, niewystarczające liczby egzemplarzy, ograniczoną dostępność (bez możliwości pracy w domu oraz ograniczone warunki do pracy na miejscu). Zawartość księgozbioru czytelni nie pokrywa potrzeb wynikających z opisu choćby literatury podstawowej w programie.

Wskazano dodatkowo zasoby dwóch publicznych bibliotek: w Warszawie i Piasecznie, z którymi podpisano porozumienie w sprawie wykorzystania zbiorów przez studentów Uczelni. Zauważyć tu należy, że obie biblioteki posiadają status biblioteki publicznej, dlatego korzystać z nich może każda osoba, która spełni warunki określone w regulaminie bibliotecznym. Studenci Uczelni nie są więc szczególnie uprzywilejowani w korzystaniu z ich zasobów. Dodatkowo, Uczelnia nie wykazała, że ma wpływ na kształtowanie zasobów tych bibliotek i uczestniczy w ich rozwoju w kontekście wymogów kształcenia na kierunku i dostosowania zbiorów do liczby studentów oraz wymogów programu.

Uczelnia potwierdziła, że uzupełnia zbiory za pomocą programu IBUK, jednak nie przedstawiła katalogu aktualnie wykorzystywanych licencjonowanych pozycji na kierunku i jej liczby. Wykorzystuje również jednostanowiskowy (jeden dla całej Uczelni) dostęp do wypożyczalni książek i czasopism naukowych *Academica*, ale i w tym wypadku nie wskazała listy wykorzystywanej w ten sposób literatury, która byłaby objęta aktualną licencją.

Zasoby literatury dla ocenianego kierunku są niewystarczające, zorganizowane w oparciu głównie o zbiory obce - należące do innych podmiotów, które mają rozproszony charakter (niektóre znajdują się w Warszawie, inne w Piasecznie, a wielu nie można odnaleźć w żadnej z tych lokalizacji), co znacznie utrudnia dostęp do literatury, nie sprzyja pracy studenta z literaturą przedmiotu ani właściwemu samodzielnemu doborowi literatury np. z zakresu dyscypliny, do której kierunku jest przyporządkowany – pedagogiki czy też poszczególnych, prowadzonych na kierunku, specjalności. Katalogi publicznych bibliotek nie są dedykowane celom naukowym - nie umożliwiają przeszukiwania działów dziedzinowych i nie posiadają wielu innych funkcjonalności niezbędnych dla studenta chcącego samodzielnie wyszukiwać materiały, konstruować spis bibliograficzny, przygotowywać pracę magisterską itp. Ponadto, Uczelnia nie aktualizuje na bieżąco zasobów tych bibliotek pod kątem postępu w rozwoju dyscypliny naukowej oraz działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Prowadzący zajęcia nauczyciele akademicy nie mają wpływu na aktualność tych zasobów i ich dostosowanie do potrzeb kierunku. Księgozbiór dla kierunku, *en gros*, jest zatem nie tylko niewystarczający, ale również w niewielkim stopniu aktualny – pozycje specjalistyczne naukowe i praktyczne wydane w ostatnich 5 latach występują w niewielkiej liczbie, natomiast jest tu bardzo wiele publikacji nieaktualnych, nieuwzględniających rozwoju badań oraz postępu w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku.

Udostępniane przez biblioteki obce zbiory nie obejmują piśmiennictwa zalecanego w sylabusach. Jest to zjawisko powszechne, dotyczące wielu zajęć w programie. Dodatkowo, pozycje, z których student mógłby skorzystać są rozproszone geograficznie, o czym już była mowa. Problem pogłębia dodatkowo fakt, iż biblioteki publiczne gromadzą po jednym egzemplarzu danego tytułu (co potwierdzają katalogi bibliotek). Nie jest to wystarczające dla studentów kierunku oraz innych czytelników korzystających na co dzień z lokalnej biblioteki publicznej.

Poniżej lista wybranych pozycji z literatury podstawowej zamieszczonej w programie studiów, które nie są dostępne w żadnej ze wskazanych bibliotek (zachowano oryginalną pisownię) ani w czytelni:

- Twardowski, A. (2012). *Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM;
- Kephart, N. C. (1970). *Dziecko opóźnione w nauce szkolnej*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe;
- J. Wyczesany: *Oligofrenopedagogika*. Impuls, Kraków, 1998;
- S. Kozłowska J. Choreoterapia w rehabilitacji niepełnosprawnych dzieci, młodzieży i dorosłych., Kraków, 2002, *Rehabilitacja Medyczna* 6, 2:91-94;
- Kappert D., *Tańcząc z dziećmi, improwizacja taneczna - symbolika ciała-socjoterapia*, Warszawa 2005;
- W. Pilecka, *Przewlekła choroba somatyczna w życiu i rozwoju dziecka*, wyd. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2002;
- Obuchowska, M. Krawczyński, *Chore dziecko*, wyd. Nasza Księgarnia, 1991;
- Kmiecik, B., 2023. Wykorzystanie seksualne dzieci z niepełnosprawnością – między ciszą statystyk a krzykiem osób skrzywdzonych. *Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 22(2), 81–103, 22(2), 81–103;

- Gawroński K., Prawo Oświatowe w pytaniach i odpowiedziach, W-wa, 2008;
- Loska M., Myślińska D. (red.) Uczeń z niepełnosprawnością ruchową w szkole ogólnodostępnej, MENiS, Warszawa 2005;
- Fornalik, I., 2014. Pedagog specjalny w roli edukatora seksualnego. Między niepewnością a poczuciem powinności. Niepełnosprawność. Dyskursy pedagogiki specjalnej 53–73;
- Domagała-Zyśk E., Knopik T., Oszwa U. (2017). Diagnoza funkcjonalna rozwoju społeczno-emocjonalnego uczniów w wieku 9–13 lat, Warszawa: ORE;
- Kaczan T. i Śmigiel R. (2012). Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju u dzieci z chorobami genetycznymi. Kraków: Impuls;
- 2011 Jurczyk W., Łakomy A. (red.), Stany zagrożenia życia. Postępowanie bezprzypadkowe, Wyd. FHU G. Słomczyński, Kraków 2002;
- Szumski, G., Firkowska-Mankiewicz A. (2010), Wokół edukacji włączającej. Efekty kształcenia uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w klasach specjalnych, integracyjnych i ogólnodostępnych. Warszawa: Wydawnictwo APS, 2010;
- V. Evans, J. Dooley – On Screen intermediate;
- M. Budzyński, P. Czekierda, J. Traczyński, Z. Zalewski, A. Zembruska (red.), Tutoring w szkole: między teorią a praktyką zmiany edukacyjnej, Wrocław: Towarzystwo Edukacji Otwartej 2009.
- Bogucka J., Edukacja włączająca – cele, oczekiwania, rezultaty;
- Grodowska M., Kowalska M., Wychowawczy program profilaktyczny, Wydawnictwo Rubikon, Kraków 2003;
- Gaś Z., Poleszak W., Opracowujemy i ewaluujemy program wychowawczo-profilaktyczny szkoły, ORE, Warszawa 2017;
- Zwolińska E., Efektywność dydaktyczna zajęć korekcyjno – wyrównawczych, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Bydgoszcz 2010;
- Lepalczyk I., Badura J. (red.), Elementy diagnostyki pedagogicznej, Warszawa 1987;
- Striefel, Jak uczyć przez modelowanie i imitację;
- Jakubowski, M. Sawicki w rozmowie z K. Romanowską, Warszawa 2004;
- Cieszyńska J., Od słowa przeczytanego do wypowiedzianego: droga nabywania systemu językowego przez dzieci niesłyszące w wieku poniemowlęcym i przedszkolnym, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2001;
- Turno-Kręcicka A., Brać A., Kański J.J., Choroby oczu u dzieci, Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2002;
- Walkiewicz-Krutak M., Funkcjonowanie wzrokowe małych dzieci słabo widzących, Wydawnictwo APS, Warszawa 2009;.
- Sękowska Z., Tyflopädagogika, PWN, Warszawa 1981;
- A. Perzanowski : Odmieńcy. Antropologiczne studium dewiacji, Warszawa 2009;
- H. Żuraw : Inność-perspektywa kobiety niepełnosprawnej, Bartnikowska, Żyta, Przybyliński: Inkluzja-marginalizacja-wykluczenie a jakość życia z niepełnosprawnością, Wyd. UWM, Olsztyn 2016;
- B. Dobrowolska, et al. (red.), Bioetyka i praktyka medyczna. Wybrane zagadnienia, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Lublin 2011;.
- B. Chyrowicz, Argumentacja we współczesnych debatach bioetycznych, Diametros 19, 2009, 1-25;
- Kawecki, Wprowadzenie do wiedzy o nauczycielu i szkole, Kraków 2003. M. Mendel;

- Bogucka J., Edukacja włączająca jako wyzwanie i szansa dla szkół, [w:] Szkoła równych szans. Uczeń niepełnosprawny w szkole ogólnodostępnej - budowanie systemu wsparcia i pomocy, Fundacja „Promyk Słońca”, Wrocław 2010;
- Bieńkowska K., Jak dzieci uczą się mówić, Warszawa 2012;
- Walencik-Topiło A., Głos jako narzędzie. Materiały do ćwiczeń emisji głosu dla osób pracujących głosem i nad głosem, Gdańsk 2009;
- Kwiatkowska M. (1997). Dzieci głęboko niezrozumiane. Warszawa: Oficyna Dziennikarzy i Literatów „Pod Wiatr” 1997;
- Borkowska M. (red.) Dziecko niepełnosprawne ruchowo, WSiP, Warszawa 1997;
- Sztuka M. (2017). Resocjalizacja oparta na faktach [w:] Mudrecka Irena (red.). Teoretyczne i metodyczne aspekty resocjalizacji młodzieży niedostosowanej społecznie. Warszawa;
- Wójcik D. (2013). Stosowanie w postępowaniu karnym narzędzi diagnostyczno-prognostycznych służących oszacowaniu ryzyka powrotności do przestępstwa. „Prawo w Działaniu”. 16. s. 59-102;
- Grzybowska E., Przegląd informacji o tzw. Treningach Integracji słuchowej. Biuletyn SI Nr 3, 2002;
- Anna Jarosz-Bilińska. Komunikacja, emocje, relacje. Karty pracy. Wydawnictwo WiR;
- Jankowska M., Rymś A., Wilder E., Wroniszewska M. (2014). Raport 2013 Autyzm - sytuacja dorosłych. Warszawa: Fundacja SYNAPSIS oraz Instytut Rozwoju Służb Społecznych;
- Handbury M., Strategie pozytywnego wspierania zachowań dzieci i młodzieży z autyzmem, Fraszka Edukacyjna, Warszawa, 2016;
- Ayers J., Integracja sensoryczna a zaburzenia uczenia się, Harmonia, Gdańsk 2018;
- Ayllon T. Jak stosować gospodarkę żetonową i system punktowy, Seria: Jak kierować zachowaniem, Gdańsk 2000;
- Grandin T. (2006). Myślenie obrazami oraz inne relacje z życia z autyzmem. Warszawa: Fraszka Edukacyjna;
- Kwiatkowska M. Zwyczajne towarzyszenie zamiast specjalnej troski. Warszawa 2006;
- Borzyszkowska H., Wybrane zagadnienia z metodyki nauczania upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, Gdańsk 1983;
- Pasternak E., Materiały z metodyki kształcenia upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim w szkole specjalnej, Lublin 1994;
- Borkowska M., Uwarunkowania Rozwoju ruchowego i jego zaburzenia w mózgowym porażeniu dziecięcym. Warszawa 1999;
- Baker, J., Ilustrowany podręcznik umiejętności społecznych. Trening komunikacji, zabawy i emocji dla dzieci z autyzmem, Harmonia, 2016;
- Maurice C. (2000). Modele zachowań oraz współpraca z dziećmi autystycznymi. Poradnik dla rodziców i osób profesjonalnie zajmujących się problemem, Wyd. Twigger, Warszawa;
- Kwiatkowska M. (1997). Dzieci głęboko niezrozumiane. Warszawa: Oficyna Dziennikarzy i Literatów „Pod Wiatr” 1997;
- Kierył M., Elementy terapii i profilaktyki muzycznej, Warszawa 2004;
- Galińska E., Muzykoterapia w terapii. Psychologiczne i fizjologiczne mechanizmy jej działania, Warszawa 2006;
- Stecko E., Masaż logopedyczny, Wyd. ES, Warszawa 2012;

- Głodkowska J., Giryński, A. (red.), *Osobowość, Samorealizacja, Odpowiedzialność, Autonomia - teoria, empiria i praktyka rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną*, Warszawa 2004;
- Mrugalska K., *Orientacja zawodowa oraz poradnictwo i szkolenie zawodowe dla osób z upośledzeniem umysłowym*. „Problemy Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej nr 4, 1998;
- Otrębski W., *Osoby z niepełnosprawnością umysłową w sytuacji pracy*. Lublin 2001;
- Gmitrowicz A., Janas-Kozik M., *Zaburzenia psychiczne dzieci i młodzieży*, Medical Tribune 2018;
- KijakR, „Niepełnosprawność w zwierciadle dorosłości”, Impuls, 2013;
- Heaton -Albronda J. *Rozwijanie umiejętności terapeutycznych*, GWP, Gdańsk 2003;
- Gąciarz B., Kubicki P., Rudnicki S., *System instytucjonalnego wsparcia osób niepełnosprawnych w Polsce – diagnoza*, Kraków 2014.

Wiele z powyżej wymienionych pozycji należy do katalogu literatury podstawowej w dwóch, a nawet więcej sylabusach do zajęć, co oznacza, że zapotrzebowanie na te pozycje jest zwielokrotnione.

W tym miejscu zauważyć należy, że oceniany kierunek nie jest kierunkiem nowouruchomionym. Uczelnia od wielu lat go prowadzi, a braki w literaturze obejmują zarówno pozycje historyczne, jak i wydane w ostatnich 5 latach. Stąd, problem braku literatury nie jest problemem nowym. Inną nieprawidłowość to brak dostosowania księgozbioru pod kątem przygotowania prac dyplomowych na kierunku. W dużej mierze, literatura wykorzystywana do przygotowania prac nie jest dostępna. Ponadto, biblioteki publiczne nie oferują specjalistycznego wsparcia studentów w zakresie sporządzania kwerend, nie opracowują, nie dygitalizują materiałów do wykorzystania przez studentów i kadre, w szczególności przez osoby z niepełnosprawnościami.

Korzystanie przez studentów z publikacji światowych zasobów informacji naukowej i profesjonalnej, w tym z pełnotekstowych baz czasopism i publikacji zwartych nie jest właściwie zapewnione. Uczelnia oferuje w tym celu studentom stanowisko komputerowe w ciasnym pomieszczeniu czytelni. Brak takiej możliwości poza lokalizacją czytelni.

Brak biblioteki uczelnianej i niewystarczające warunki oraz zakres dostosowań w czytelni, a dodatkowo rozproszenie zbiorów miejskich bibliotek pomiędzy Piasecznem a Warszawą stwarzają poważne bariery dla osób z niepełnosprawnościami.

Infrastruktura dydaktyczna uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku ocenianego kierunku nie jest zgodna z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy. Wobec wcześniej opisanych problemów, osiągnięcie wszystkich efektów ze standardu z wykorzystaniem tej infrastruktury nie jest możliwe. Infrastruktura nie zapewnia osiągnięcia efektów z uwagi na problem z dostępnością literatury. Nie zapewnia osiągnięcia efektów standardu w kategorii umiejętności, na przykład warunków do prowadzenia diagnozy, terapii, zajęć rewalidacyjnych itd. zgodnie z efektem ogólnym ze standardu „diagnozować złożone sytuacje rehabilitacyjne, edukacyjne, terapeutyczne i resocjalizacyjne, projektować i prowadzić zajęcia z uwzględnieniem specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów”, czy też z efektami szczegółowymi „D.2.U2. przeprowadzić diagnozę edukacyjnych potrzeb dziecka i ucznia oraz diagnozę relacji społecznych w grupie rówieśniczej”, „D.3.U2. dobierać i adaptować środki dydaktyczne do potrzeb dziecka i ucznia; opracowywać materiały dydaktyczne zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania zajęć; dostosować treści i formy sprawdzianów do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”, „E.1I.U3. analizować psychologiczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; prezentować

kryteria definiowania niepełnosprawności intelektualnej w psychologii klinicznej; określać genezę niepełnosprawności intelektualnej; stosować podstawy diagnostyki; analizować i stosować psychologiczne podstawy terapii osób z niepełnosprawnością intelektualną; stosować wybrane metody, techniki i programy rehabilitacji psychologicznej”.

Przyjęte w Uczelni procedury jakościowe przewidują ocenę infrastruktury dydaktycznej, w tym biblioteki i jej zasobów. Uczelnia przeprowadza badanie ankietowe wśród studentów oraz nauczycieli akademickich. Organizuje również indywidualne przeglądy infrastruktury z udziałem nauczycieli akademickich i władz Uczelni/ kierunku. Problemem jest jednak ujęcie w systemie zapewnienia jakości przeglądu infrastruktury biblioteki oraz zgodności jej zasobów z wymogami procesu kształcenia w tych procedurach, gdyż biblioteka nie jest w Uczelni prowadzona. Analogiczna sytuacja dotyczy kolejnych procedur jakościowych odnośnie infrastruktury, w tym przeglądów i analiz jakościowych laboratorium komputerowego, wyposażenia sal i pomocy dydaktycznych, których istnienia w Uczelni nie stwierdzono. Stosowane procedury jakościowe nie wykazały tych nieprawidłowości. Nie są więc skuteczne – stosowane przez Uczelnię działania jakościowe w odniesieniu do infrastruktury nie przynoszą rezultatów, czego dowodem są również inne liczne nieprawidłowości. Udział studentów w procesie ewaluacji ma miejsce – mogą wyrażać swoje opinie nt. poszczególnych elementów infrastruktury w ankietach, mogą zgłaszać pozycje literatury do zakupu, ale *de facto* nie mają wpływu na rozwój i doskonalenie infrastruktury dla kierunku, gdyż system jakościowo-doskonałcy nie działa. Ponadto, Uczelnia nie stosuje się do zapisanych przez siebie zasad. Dla przykładu, nie stosuje zapisu zawartego w Księdze Jakości w odniesieniu do kierunku, który jest regulowany standardem: „W przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zgodność infrastruktury dydaktycznej i naukowej uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce”, ani kolejnych postanowień tego dokumentu dotyczących wymogów realizacji standardu. Stwierdzony zakres niedostosowania infrastruktury do wymogów standardu jest bardzo wysoki, więc i w tym przypadku system zapewnienia jakości nie działa. Powyższa uwaga nie ma zastosowania jedynie do infrastruktury informatycznej i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, które są unowocześniane i aktualizowane.

W systemie zapewnienia jakości zostały wskazane sposoby wykorzystania wyników przeglądów, ale Uczelnia w praktyce ich nie wdraża i nie podejmuje działań zmierzających do niwelowania lub likwidacji nieprawidłowości.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia nie umożliwiają prawidłowej realizacji zajęć i osiągania przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowania umiejętności praktycznych oraz przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Infrastruktura wykorzystywana do prowadzenia zajęć jest częściowo dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w sposób zapewniający tym osobom udział w kształceniu. Uczelnia nie prowadzi systemu informacyjno-bibliotecznego, którego podstawę stanowiłaby biblioteka, gdyż ta nie została zorganizowana.

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają przeglądom z udziałem studentów, ale udział ten jest marginalny. Przeglądy nie są efektywne, gdyż nie diagnozują nieprawidłowości i nie prowadzą do ich usuwania. Nie są również właściwie wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Propozycja oceny kryterium niespełnione wynika z nieprawidłowości dotyczących: 1) niedostosowania warunków prowadzenia zajęć do wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, 2) braku opartego na bibliotece systemu biblioteczno-informacyjnego, 3) braku spójnych i skutecznych procedur oceny infrastruktury.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Wokół Uczelni zgromadzone jest szerokie grono podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia prowadzi współpracę na ocenianym kierunku. Współpraca ta przybiera dwie zasadnicze formy: realizację praktyk zawodowych oraz współdziałanie interesariuszy z Uczelnią w zakresie projektowania i realizacji programu studiów. Zaznaczyć tu należy, że choć Uczelnia przedstawiła grono sześciu podmiotów, z którymi prowadzi współpracę w ramach rozwoju koncepcji kształcenia oraz programu studiów, co należy docenić, wkład tych interesariuszy w prace rozwojowe i doskonalące na kierunku regulowanym standardem jest, co do zasady, bardzo ograniczony.

Rodzaj, zakres i zasięg działalności przedstawicieli otoczenia, z którymi na podstawie zawartych porozumień Uczelnia współdziała w odniesieniu do projektowania i realizacji programu studiów, nie są adekwatne do specyfiki kierunku. Kluczowe dla Uczelni podmioty, których jest sześć, to dwie placówki doskonalenia nauczycieli, centrum edukacyjne z gabinetem terapeutycznym, ośrodek edukacyjny, specjalistyczna poradnia psychologiczno-pedagogiczna, stowarzyszenie zajmujące się pomocą osobom z niepełnosprawnością i autystycznym. Wartościowe jest, że interesariusze, w tym zasiadający w Uczelnianej Radzie Programowej, działają profesjonalnie na polu pedagogiki oraz pedagogiki specjalnej, ale nie należą oni do specyficznej grupy wyłaniającej się z zapisów standardu. W gronie współpracujących instytucji nie znalazły się bowiem: szkoły specjalne, szkoły ogólnodostępne z oddziałami specjalnymi, przedszkola specjalne, przedszkola ogólnodostępne z oddziałami specjalnymi, w tym dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest/ nie jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym, szkoły specjalne przysposabiające do pracy, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze działające w systemie oświaty, przedszkola i szkoły w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, szkoły wchodzące w skład młodzieżowych ośrodków wychowawczych przeznaczonych dla nieletnich z niepełnosprawnością intelektualną, okręgowe ośrodki wychowawcze i zakłady poprawcze przeznaczone dla nieletnich z niepełnosprawnością intelektualną. Uczelnia nie wybrała żadnej spośród tych typów szkół i placówek do grona kluczowych podmiotów kształtujących i doskonalących program. Wpływ interesariuszy na program jest więc z jednej strony znikomy z uwagi na ograniczenia płynące ze standardu, z drugiej, nieistotny, gdyż kształtowany przez podmioty, których profile nie są zgodne z kwalifikacjami uzyskiwanymi przez absolwenta kierunku.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi jest prowadzona systematycznie i ma charakter stały, lecz co do zasady ograniczony, w odniesieniu do rozwoju i doskonalenia programu. Wspomniana już Uczelniana Rada Programowa, ciało ewaluacyjno-doradcze kierunku, spotyka się systematycznie i przygotowuje propozycje rozwoju kierunku wskazując elementy programu, które powinny być zmienione np. plan praktyk, poszerzone, np. poprzez wprowadzenie zajęć edukacji zdrowotnej, wzbogacone, np. poprzez aktualizację oraz lepsze dostosowanie treści programowych do obecnych potrzeb społecznych. Wszystkie te sugestie wdrożone mogą być jedynie wówczas, gdy zostanie wykazana ich zgodność z wymaganiami standardu.

Druga forma współpracy, bardzo intensywna i trwała, to realizacja praktyk zawodowych, które obejmują 7 semestrów studiów i angażują wielu praktykodawców w sposób stały i systematyczny. Problemem zdiagnozowanym w odniesieniu do praktyk (zasygnalizowanym w kryterium 2) jest niewłaściwy dobór praktykodawców. Wśród 337 praktykodawców wykazanych przez Uczelnię, jedynie niewiele ponad 20% to szkoły i placówki adekwatne dla kierunku, czyli te, do których absolwent uzyskuje kwalifikacje, a standard wyznacza je jako miejsca obowiązkowych praktyk, działające w systemie oświaty, zatrudniające pedagogów specjalnych specjalizujących się w prowadzonych przez Uczelnię specjalnościach na stanowisku nauczyciela w rozumieniu przepisów o systemie oświaty. Pozostali praktykodawcy, których jest zdecydowanie więcej (ok. 80%) to placówki ogólnodostępne, bez oddziałów specjalnych. Proporcje współpracujących podmiotów w ramach praktyk nie odzwierciedlają zatem specyfiki kierunku i szczegółowych wymogów standardu. Powyższa nieprawidłowość skutkuje tym, że jedyna wymierna i intensywna forma współpracy z interesariuszami (praktykodawcami) prowadzona jest niewłaściwie.

Powiązany problemem jest brak urozmaicenia form współpracy. Uczelnia nie podejmuje z interesariuszami działań, poza wymienionymi dwoma, które odnoszą się bezpośrednio do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się określonych w programie studiów. Aktywności, które nie mają charakteru planowego, a incydentalny, nie dotyczą wszystkich studentów, a pojedynczych osób, nie są działaniem systematycznym, a przypadkowym i, dodatkowo, nie posiadają wymiernego znaczenia w odniesieniu do realizacji konkretnych elementów programu studiów, to na przykład podejmowanie wspólnych badań z wybranym studentem przez pracodawcę, wymiana doświadczeń przy okazji spotkań z pracodawcą, doradztwo metodyczne pracodawcy w konkretnym przypadku. Brakuje więc podejścia systemowego, angażującego wszystkich studentów w sposób celowy i zorganizowany w działania z pracodawcami lub przy ich udziale. Ponadto, nie stwierdzono form najbardziej specyficznych dla profilu praktycznego, w tym organizacji i odbywania staży, wolontariatów, wizyt studyjnych, a także istotnego elementu przesądzającego o praktycznym przygotowaniu absolwenta – realizacji wdrożeniowych prac etapowych i dyplomowych we współpracy z interesariuszami. W efekcie, interesariusze nie uczestniczą w tworzeniu i realizacji koncepcji prac dyplomowych o charakterze aplikacyjnym, które są specyficzne dla kierunku o profilu praktycznym. Problem ten potwierdzają wyniki oceny prac etapowych i dyplomowych. Wśród form współpracy z interesariuszami zewnętrznymi brakuje również udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć i/lub weryfikacji efektów uczenia się, a także certyfikacji włączonej w program studiów. Wprawdzie Uczelnia angażuje praktyków do prowadzenia zajęć w ramach zatrudnienia, ale wykazuje ich jednocześnie jako kadrę kierunku, co oznacza, że nie stanowią oni zewnętrznego otoczenia Uczelni. Przedstawiciele pracodawców, którzy zostają zatrudnieni do prowadzenia zajęć, tracą bowiem swoją pełną niezależność jako interesariusze zewnętrzni. Ich formalna rola zmienia się – stają się częścią struktury Uczelni, są zobowiązani do realizacji strategii Uczelni, a dodatkowo, zależność finansowa od Uczelni może ograniczyć ich zdolność do krytycznej oceny programów studiów.

Przyjęte w Uczelni procedury wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia przewidują monitorowanie udziału otoczenia społeczno-gospodarczego w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programów studiów oraz wpływu współpracy na rozwój kierunku. Podmioty odpowiedzialne za wykonanie zadań objętych procedurą to dziekan, rektor oraz Uczelniana Rada Pracodawców. Według założeń Księgi Jakości, podstawowymi kryteriami oceny są: zgodność profilu działania, regularność i instytucjonalizacja współpracy, płaszczyzny i zakres współpracy, stopień wzajemnych wpływów i skutki współdziałania. Jest to podejście prawidłowe. Uczelnia nie wykazała jednak stosowania przewidzianych w Księdze zapisów dotyczących przeglądów. W ramach przeglądu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zrealizowanego w roku akademickim 2023/2024, uwzględniono jedynie liczbę konsultacji programu z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz zakres doradztwa pracodawców w odniesieniu do programu praktyk oraz treści programowych. Nie podjęto żadnej próby ewaluacji współpracy z otoczeniem, nie zastosowano wskazanych w Księdze kryteriów, nie sformułowano wniosków, które mogłyby służyć doskonaleniu współpracy. Zakładany system monitoringu i ewaluacji ma więc charakter fasadowy i nie skutkuje rzeczową, adekwatną analizą, wnioskowaniem i formułowaniem rekomendacji dotyczących przyszłych działań jakościowych.

Udział studentów kierunku w ocenie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym również nie został potwierdzony poza możliwością opiniowania miejsc praktyk.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu, a także w ramach praktyk zawodowych, przy czym pierwsza z wymienionych form ma charakter znikomy, gdyż jest ograniczona wymogami standardu, a w odniesieniu do drugiej stwierdzono istotne nieprawidłowości. Pozostałe formy współpracy mają charakter marginalny i niespecyficzny dla kierunku. Dobór partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego jest nieadekwatny. Nie odpowiada koncepcji kształcenia na kierunku i założeniom sylwetki absolwenta – nauczyciela pedagoga specjalnego.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływu tego otoczenia na program i jego realizację, z założenia, podlegają systematycznym ocenom w ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia. Oceny te są jednak nieskuteczne. Studenci nie biorą w nich udziału.

Propozycja oceny kryterium niespełnione wynika z nieprawidłowości dotyczących: 1) niewłaściwego pod względem ilościowym i jakościowym grona pracodawców, które uczestniczy w konstruowaniu programu studiów oraz jego doskonaleniu, 2) braku spójnych i skutecznych procedur oceny współpracy z pracodawcami w powiązaniu z potrzebami wynikającymi z koncepcji kształcenia na kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Studenci kierunku pedagogika specjalna uczą się języka obcego (angielskiego) podczas lektoratów i uzyskują kompetencje na poziomie B2+ ESOKJ, ale nie mają możliwości wykorzystania i doskonalenia umiejętności językowych w ramach zajęć specjalistycznych w języku angielskim.

Mobilność studentów nie jest wspierana i nie realizują oni wyjazdów zagranicznych. Nie są również tworzone warunki wspierające umiędzynarodowienie studentów w uczelni, w tym poprzez zapewnienie dostępu do literatury obcojęzycznej i udział w zajęciach prowadzonych przez wykładowców zagranicznych.

Uczelnia deklaruje, że kadra kierunku uczestniczy w umiędzynarodowieniu, przede wszystkim poprzez cykliczną współpracę z uczelniami w Ukrainie, w tym w Kijowie, Dnieprze i Winnicy, ale wykazuje przejawy tej współpracy (dwie konferencje naukowe) wyłącznie z roku 2019, przy czym tytuły referatów wygłoszonych przez przedstawicieli kadry WSNP, np. „Współpraca z rodzicami dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami oraz w spektrum autyzmu”, „Instytucje wspierające działające w Polsce i ich zadania” wskazują, że zostały one wygłoszone w języku polskim. Jednocześnie Uczelnia nie oferuje szkoleń służących doskonaleniu kompetencji kadry w zakresie języków obcych, w tym w szczególności w zakresie prowadzenia zajęć w języku angielskim. Uczelnia nie uczestniczy w programie Erasmus+. Nie stworzono również warunków do mobilności wirtualnej.

Uczelnia posiada procedury i narzędzia umożliwiające monitorowanie procesu umiędzynarodowienia, obejmujące kwestionariusz badania statystycznego działań związanych z umiędzynarodowieniem, ankietę opinii studentów o ogólnym stanie umiędzynarodowienia i jego znaczeniu w zdefiniowanych obszarach oraz ankietę opinii pracowników o ogólnym stanie umiędzynarodowienia i jego znaczeniu w zdefiniowanych obszarach. Narzędzia te nie są stosowane na ocenianym kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Nie zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, to jest nauczyciele akademicki nie są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, nie jest wspierana międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także nie jest tworzona oferta kształcenia w językach obcych. Umiędzynarodowienie kształcenia nie podlega systematycznym ocenom.

Propozycja oceny kryterium niespełnione wynika z nieprawidłowości dotyczących: 1) braku warunków sprzyjających umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, 2) braku wsparcia dla międzynarodowej mobilności interesariuszy wewnętrznych, 3) braku oferty kształcenia w językach obcych, 4) braku systematycznych ocen umiędzynarodowienia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wyższa Szkoła Nauk Pedagogicznych w Warszawie nie zapewnia studentom wsparcia o charakterze kompleksowym w trakcie całego procesu uczenia się. Na przykład na ocenianym kierunku nie odbywają się stałe, realizowane zgodnie z planem konsultacje. Co prawda osoby prowadzące zajęcia starają się udzielać konsultacji podczas przerw, co potwierdzają studenci, ale odbywa się to w niewłaściwych warunkach i kosztem czasu przeznaczonego dla członków kadry i studentów na odpoczynek między zajęciami.

Formalnie w Uczelni działa Biuro Karier, choć w jej siedzibie nie ma odpowiedniego pomieszczenia. Tylko na stronie internetowej Uczelni jest właściwa zakładka umożliwiająca umówienie się na spotkanie on-line z doradcą zawodowym. Znajdują się tam także nieaktualne informacje o konferencjach, szkoleniach, ofercie praktyk oraz ogłoszenia dotyczące wolnych miejsc pracy. Biuro Karier wspiera studentów w znajdowaniu miejsc praktyk, udostępniając studentom możliwe lokalizacje. Pomimo prowadzenia na kierunku zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, Uczelnia nie przewiduje wsparcia technologicznego dla studentów wykluczonych cyfrowo, poza przyznaniem zapomogi. Zapomoga, zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, może być przyznana studentowi, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej. Na tej podstawie nie można przyznać zapomogi w celu dofinansowania zakupu sprzętu elektronicznego niezbędnego do czynnego uczestnictwa w zajęciach dydaktycznych. Uczelnia nie oferuje też studentom kursów w zakresie efektywnego korzystania z oprogramowania służącego prowadzeniu tzw. zajęć zdalnych, zapewniającego pełny udział w tych zajęciach, w tym osobom z niepełnosprawnościami.

Uczelnia oferuje wsparcie studentom wybitnym tylko w formie indywidualnej organizacji studiów. Uczelnia nie oferuje poza tym wsparcia w postaci pozaustawowych stypendiów, grantów czy konkursów dla studentów, a także wsparcia merytorycznego. W Uczelni nie działa żadne koło naukowe związane z ocenianym kierunkiem. Co prawda Uczelnia wskazuje na takie inicjatywy jak Akademickie Wsparcie Polskiej Szkoły czy współpraca z Fundacją Teach For Poland, ale te same inicjatywy szkoleniowe Uczelni wskazywane były jako realizujące różne cele, w tym się wykluczające, np. w odniesieniu do podnoszenia rozwoju naukowego studentów i absolwentów, uzupełniania kwalifikacji kadry czy budowania relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Uczelnia nie uwzględnia różnorodnych form aktywności studentów w zakresie sportowym, artystycznym, organizacyjnym, przedsiębiorczości lub innych w rezultacie brak jest poza samorządem studenckim jakichkolwiek organizacji studenckich, a studenci nie uczestniczą jako autorzy w konferencjach naukowych, nie mają publikacji naukowych lub fachowych wydanych pod auspicjami Uczelni, nie posiadają również innych osiągnięć w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku.

Ze względu na zróżnicowane potrzeby studentów w Uczelni istnieje możliwość ubiegania się o stypendium socjalne, stypendium dla osób z niepełnosprawnościami, o zapomogę oraz indywidualną organizację studiów. Ta ostatnia forma wsparcia oferowana jest studentom wychowujących dzieci, wyjeżdżających na stypendia zagraniczne, studiujących na więcej niż jednym kierunku studiów, będących członkami reprezentacji sportowych, nie mogących studiować w zwykłym trybie z powodu choroby, wypadku losowego itd. W Uczelni zostali powołani pełnomocnicy ds. osób

z niepełnosprawnościami oraz do spraw wsparcia studentów, ale nie zostały określone ich zadania. Uczelnia nie potrafi wskazać faktycznych podjętych przez pełnomocników działań, które zostały zrealizowane, lub są w trakcie realizacji. Skargi i wnioski studenci mogą kierować bezpośrednio lub poprzez opiekuna roku czy samorząd studencki do dziekana WSNP. Rozpatrywane są one przez władze Uczelni. Jak już wspomniano w Uczelni zostały wydane zarządzenia rektora dotyczące wprowadzenia procedury antymobingowej i antydyskryminacyjnej. W Uczelni nie są prowadzone systemowo działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji, jak również pomocy ich ofiarom.

Uczelnia motywuje studentów do osiągania dobrych wyników w nauce jedynie za pośrednictwem ustawowych stypendiów. Przy czym zasady przyznawania stypendium nie są transparentne. W Uczelni nie istnieje regulamin świadczeń lub inny odpowiedni dokument, który określa kryteria przyznawania stypendium, nie jest też jasne kto przyznaje te stypendia i czy robią to komisje lub komisja w składzie uwzględniającym i parytet studentów.

W Uczelni - poza pracownikami dziekanatu i wspomnianych pełnomocników - nie ma kadry wspierającej kształcenie, w tym bibliotekarzy, opiekunów pracowni i laboratoriów. Uczelnia rozwija kompetencje kadry administracyjnej wspierającej i obsługującej studentów w procesie kształcenia na poprzez incydentalne szkolenia dotyczące np. materialnego, organizacyjnego i merytorycznego wsparcia studentów.

W Uczelni formalnie działa samorząd studencki, który posiada swój pokój. Samorząd nie ma jednak możliwość wykonywania swoich ustawowych zadań, bo jego przedstawiciele, jak wynika ze spotkania Zespołu oceniającego ze studentami, nie biorą udziału w pracach uczelnianych komisji.

Księga jakości zawiera regulacje dotyczące wsparcia udzielanego studentom, które odnoszą się do monitorowania w odniesieniu do:

- przygotowania do wejścia na rynek pracy;
- form merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach rynku pracy właściwych dla kierunku;
- systemowego wsparcia dla studentów wybitnych;
- form wsparcia aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości, itp.;
- dostosowania do potrzeb różnych grup studentów (pracujących i niepracujących zawodowo, wychowujących dzieci, studentów zagranicznych itp.) oraz potrzeb indywidualnych, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością;
- zasad zgłaszania przez studentów skarg i wniosków oraz przejrzystych i skutecznych sposobów ich rozpatrywania;
- działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy, a także zasad postępowania i reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy ofiarom;
- systemu motywowania studentów;
- pomocy kadry akademickiej wspierającej proces nauczania i uczenia się, w tym kadry administracyjnej odpowiadającej potrzebom studentów.

Za wsparcie studentów w procesie uczenia się odpowiadają stosownie do swoich kompetencji wszyscy pracownicy Uczelni. Za wsparcie działań samorządu studenckiego i organizacji studenckich odpowiada Dziekan. W ramach wypełnianej przez studentów Ankiety oceny ogólnego stopnia zadowolenia ocenie podlega funkcjonowanie administracji i obsługi, rozstrzyganie skarg i rozpatrywanie wniosków, procedury administracyjne, organizacja kształcenia, wsparcie we wchodzeniu na rynek pracy, warunki socjalno-bytowe, w tym np. dostępność miejsc w domach studenckich, świadczeń pomocy materialnej, wsparcie osób z niepełnosprawnością, działania w zakresie zwalczania przemocy i dyskryminacji oraz zapewniania bezpieczeństwa, wsparcie psychologiczne, pomoc prawna, funkcjonowanie kół naukowych. Ankieta zawiera też miejsce na uwagi szczegółowe i rekomendacje. Powyższe rozbudowane procedury nie skutkują właściwą diagnozą w zakresie systemu wsparcia, bo odnoszą się w znaczącej mierze do monitorowania obszarów, w których Uczelnia nie podejmuje żadnych działań, np. sportowych lub artystycznych, co więcej Uczelnia monitoruje dostępność miejsc w domach studenta, choć ich nie posiada. Brak spójności systemu zapewniania jakości kształcenia z zakresem faktycznej działalności Uczelni, świadczy tylko o jego formalnym charakterze, co znajduje potwierdzenie w tym, że studenci nie potrafili scharakteryzować zakresu prowadzonej w Uczelni ankietyzacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się nie jest wszechstronne, nie przybiera różnych form, adekwatnych do efektów uczenia się, nie uwzględnia w pełni zróżnicowanych potrzeby studentów oraz nie sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. System stypendialny jest nietransparentny. W Uczelni poza pracownikami administracji i dwoma pełnomocnikami nie ma kadry wspierającej kształcenie. Uczelnia nie umożliwia wykonywania samorządowi studenckiemu jego ustawowych zadań.

Rozbudowane procedury monitorowania wsparcia studentów odnoszą się do obszarów w uczelni nieoferowanych. Wsparcie studentów w procesie uczenia się nie podlega systematycznym przeglądom, których wyniki są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Propozycja oceny kryterium niespełnione wynika z nieprawidłowości dotyczących: 1) braku systematycznego, stałego i kompleksowego, przybierającego zróżnicowane formy wsparcia studentów w procesie uczenia się, 2) nietransparentnych zasad stypendialnych, 3) braku możliwości wykonywania ustawowych zadań przez samorząd studencki, 4) braku spójnych i skutecznych procedur oceny wsparcia udzielanego studentom przez Uczelnię, 5) braku faktycznie przeprowadzanych z udziałem studentów ocen wsparcia udzielanego studentom przez Uczelnię.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uczelnia posiadała działającą jeszcze w listopadzie 2024 roku stronę internetową, która została zlikwidowana lub zawieszona. Nowa strona internetowa została uruchomiona w styczniu 2025 roku, tuż przed terminem wizytacji. Możliwe jest korzystanie z tej strony z urządzeń mobilnych, z wykorzystaniem różnych systemów operacyjnych.

Koncepcja strony internetowej WSNP nie została opracowana w taki sposób, by informacje tam zawarte były czytelne i intuicyjnie dostępne dla kandydatów, studentów, absolwentów oraz innych interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Rozmieszczenie treści na stronie internetowej jest niejasne a nawigowanie utrudnione przede wszystkim z uwagi na fakt, że część informacji zapowiadanych tytułem danej „zakładki” nie jest pod nią dostępna bezpośrednio, lecz wymaga wejścia do Biuletynu Informacji Publicznej.

Publiczny dostęp do informacji realizowany jest w zasadzie tylko przez Biuletyn Informacji Publicznej. Strona internetowa Uczelni służy przede wszystkim promocji. Publikowane są na niej informacje mające zachęcić kandydatów do podjęcia studiów, np. o perspektywach zatrudnienia oraz procedurach rekrutacji. Opublikowane na stronie internetowej Uczelni informacje nie dają systemowej wiedzy o celach kształcenia na kierunku pedagogika specjalna, programie studiów, w tym zajęciach prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, specyficznych dla kierunku zasadach dyplomowania, kadrze prowadzącej kształcenie na kierunku, infrastrukturze w jakiej prowadzone jest kształcenie, organizacji procesu nauczania i uczenia się oraz wsparcia w procesie uczenia się. Na stronie internetowej są zamieszczone informacje o przyznawanych w Uczelni stypendiach i zapomogach wraz ze wzorami wniosków, ale bez informacji o wysokości stawek, składzie samorządu studentów wraz z jego regulaminem, przy czym Uczelnia nie umożliwia bezpośredniego kontaktu z samorządem, lecz jedynie za pośrednictwem pełnomocnika rektora ds. Wsparcia studentów. Strona internetowa Uczelni jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Zarówno w Biuletynie Informacji Publicznej, jak i na stronie internetowej Uczelni, nie są dostępne uchwały senatu, zarządzenia rektora i dziekana.

W Biuletynie Informacji Publicznej Uczelnia publikuje:

- dane osób pełniących funkcje rektora i dziekana oraz skład senatu;
- misję i strategię;

- procedurę antydyskryminacyjną;
- procedurę antymobbingową;
- regulamin studiów;
- regulamin zarządzania prawami autorskimi,
- statut;
- uchwałę rekrutacyjną
- programy studiów trzech kierunków: a) pedagogika, b) pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz pedagogika specjalna;
- opisy zajęć dla w/w kierunków;
- raporty samooceny dla w/w kierunków.

Informacje zamieszczone w BIP nie zostały opatrzone tzw. metadanymi, które informują przez kogo i kiedy informacja została wytworzona, oraz przez kogo i kiedy została umieszczona w BIP. Należy zauważyć, że większość dokumentów dostępnych w BIP nie spełnia wymogów formalnych aktu prawnego.

Na stronie internetowej Uczelnia:

- Publikuje w charakterze promocyjnym informacje o sylwetce absolwenta;
- Nie publikuje informacji o przyznawanych kwalifikacjach i tytułach zawodowych;
- Publikuje zasady rekrutacji;
- Nie publikuje zasad potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym;
- Nie publikuje zasad uznawania efektów uczenia się uzyskanych w szkolnictwie wyższym;
- Nie publikuje aktualnych programów studiów z efektami uczenia się;
- Nie publikuje sylabusów;
- Nie publikuje zasad dyplomowania;
- Nie publikuje informacji o wymianach międzynarodowych Erasmus+;
- Nie publikuje informacji o wymianach krajowych MOST;
- Nie publikuje informacji o wykładowcach (w tym godzin konsultacji i możliwościach kontaktu);
- Publikuje harmonogramy zjazdów, lecz bez godzinowego rozkładu zajęć;
- Nie publikuje regulaminu studiów;
- Publikuje informacje o pomocy materialnej i sprawach bytowych studentów, lecz bez np. Informacji dotyczących stawek wszystkich stypendiów;
- Nie publikuje informacji dla studentów z niepełnosprawnościami;
- Publikuje informacje o Biurze Karier;
- Nie publikuje danych dotyczących losów zawodowych absolwentów;
- Nie publikuje informacji dotyczących funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia, w tym wyników ankietyzacji studentów).

Uczelnia posiada procedury dotyczące publicznego dostępu do informacji, które odnoszą się do monitorowania w odniesieniu do:

- dostępności do programów studiów, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nimi, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością;

- dostępności informacji o: celu kształcenia, kompetencjach oczekiwanych od kandydatów, warunkach przyjęcia na studia i kryteriach kwalifikacji kandydatów, terminarzu procesu przyjęć na studia, programach studiów, w tym efektach uczenia się, opisie procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznanych kwalifikacjach i tytułach zawodowych, charakterystyce i warunkach studiowania oraz wsparcia uczenia się.

Za publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach odpowiada rektor. W celu monitorowania dostępu do informacji publicznej został przygotowany „Kwestionariusz oceny publicznego dostępu do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach”. Dotyczy on m.in. oceny informacji dotyczących celów kształcenia, kompetencji oczekiwanych od kandydatów, warunków przyjęcia na studia i kryteriów rekrutacji, programów studiów, opisu procesu nauczania i uczenia się i jego organizacji. W ramach adresowanej do studentów „Ankiety oceny ogólnego stopnia zadowolenia” ocenie podlega dostęp do informacji. Ankieta zawiera też miejsce na uwagi szczegółowe i rekomendacje. Ponadto w Uczelni opracowane są: „Ankieta ewaluacyjna polityki informacyjnej i skuteczności komunikacji w uczelni i wobec otoczenia zewnętrznego”, w której ocenie podlega odnajdowanie informacji o studiach, badaniach naukowych, wsparciu studentów, współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, administracji działaniach projakościowych - zarządzaniu jakością i wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Nie został zapewniony publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

W Uczelni istnieją procedury odnoszące się do oceny przedmiotowego zakresu i jakości informacji o studiach, które zakładają uczestnictwo studentów i inni odbiorców informacji, ale nie są one skuteczne.

Propozycja oceny kryterium niespełnione wynika z nieprawidłowości dotyczących: 1) braku aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów na kierunku pedagogika specjalna i realizacji procesu nauczania i uczenia; 2) braku skutecznych procedur oceny publicznego dostępu do informacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zostały wyznaczone osoby i zespoły osób sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów oraz określone zostały kompetencje i zakres odpowiedzialności tych osób i zespołów, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku pedagogika specjalna. System ten jest tworzony przez: Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia, Programowe Rady ds. Jakości Kształcenia i Uczelnianą Radę Pracodawców. Na poziomie uczelni nadzór nad procesem zapewniania jakości sprawuje rektor, a na poziomie wydziału dziekan.

Nie jest jasne, czy zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Uchwały senatu, z roku 2019 i 2024, które dotyczą zmian w programie studiów na kierunku pedagogika specjalna nie zostały formalnie powiązane z załącznikami określającymi, m.in., szczegółowe efekty uczenia się dla kierunku, treści programowe i metody weryfikacji tych efektów. W Uczelni funkcjonują dokumenty o nazwach:

„Program studiów dla kierunku pedagogika specjalna na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym” oraz „Karty modułów/przedmiotów”, ale brakuje na nich informacji o tym czy i/lub do czego są załącznikami.

Nieformalne dokumenty opisujące realizowany obecnie na kierunku program studiów zawierają, o czym była mowa w kryteriach 1, 2 i 3, ogólne i szczegółowe efekty uczenia się oraz metody weryfikacji tych efektów, które nie są zgodne ze standardem. Po wprowadzeniu aktualnie obowiązującego standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (rozporządzenie MNiSW z 25 lipca 2019 r., Dz.U. 2019, poz.1450 z późn. zm., załącznik nr 3) Uczelnia nie dostosowała programu studiów do zawartych w nim wymagań, mimo że to dostosowanie było dla uczelni obligatoryjne, z koniecznością uwzględnienia wymogów nowego standardu w programach studiów rozpoczynających się od 1 października 2019 roku.

W projektowaniu kształcenia brane są pod uwagę innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej, współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, ale w programie studiów nie wskazano zajęć, które są w ten sposób są prowadzone wraz z przypisaną im liczbą punktów ECTS.

W Uczelni istnieje uchwała senatu określająca kwalifikacje kandydatów na studia, ale nie obejmuje kandydatów na jednolite studia magisterskie kierunku pedagogika specjalna.

Uczelniany system zapewnienia jakości kształcenia zakłada, za pomocą szeregu procedur, sprawdzanie zgodności programu na kierunku pedagogika specjalna z obowiązującymi przepisami, w tym w szczególności ze standardem, w zakresie: efektów uczenia się, treści programowych, czasu trwania studiów i liczby punktów ECTS, nakładu pracy studenta, liczby godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, sekwencji i form zajęć, możliwości wyboru zajęć, kształcenia o charakterze praktycznym, kształcenia w zakresie języka obcego, zgodności wymiaru zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość z wymaganiami w tym zakresie, doboru metod dydaktycznych, doboru metod weryfikacji.

Poza procedurami monitorującymi, w założeniu, konstrukcję i realizację programu studiów, w Uczelni istnieją również procedury umożliwiające ocenę prac etapowych, procesu dyplomowania i prac dyplomowych.

W ocenie programu studiów i procesu kształcenia formalnie uczestniczą studenci, którzy, poprzez ankiety, oceniają ofertę dydaktyczną, zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i praktyki. Interesariusze zewnętrzni oceniają program studiów za pomocą dedykowanego kwestionariusza.

Mimo rozbudowanych procedur, obejmujących projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów żaden ze standardów jakości kształcenia PKA w kryteriach 1-3 nie został spełniony.

Kierunek podlega po raz pierwszy zewnętrznej ocenie jakości kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte, lecz nie są skutecznie stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów. Uczelnia posiada procedury odnoszące się do systematycznej oceny programu studiów, które oparte są o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia, ale nie skutkują one doskonaleniem tych programów.

Propozycja oceny kryterium niespełnione wynika z nieprawidłowości dotyczących braku skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do projektowania, zatwierdzania, monitorowania, przeglądu i doskonalenia programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

5. Załączniki: